

ISSN 1331-226X godina XLVI. br. 2 - veljača 2010.

Cijena 15 kn

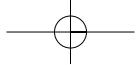
Novi svijet

Svaka borba
može biti
pobjeda

Dobro
raspoloženje
je već u nama

U zemljji
jutarnje tišine

SADRŽAJ

Naslovna:
Tradicionalni
korejski ples
izražava
gostoprимство
predsjednici
fokolar Mariji
Voce
i dopredsjedniku
Giancarlu
Falettiu,
u posjetu
zajednicama
Azijskih zemalja
Foto:
arhiv SIF

6

12

15

- 3 KOMENTAR
Solidarnost na ispitu
- 4 RIJEČ ŽIVOTA
S onu stranu vrata
- 5 IZ ŽIVOTA
Za ljepši grad
Ljubi neprijatelja
- 6 NA CILJU
Naš nadbiskup
- 8 CHIARA
90 godina od rođenja
Chiare Lubich
- 10 EKONOMIJA
ZAJEDNIŠTVA
Odnosi u ekonomiji
zajedništva
- 12 AKTUALNO
U zemlji jutarnje tišine
- 15 NA CILJU
Darovane godine
- 16 OBITELJ
Tko me ljubi, njemu će se
očitovati

26

- 18 DUHOVNOST
JEDINSTVA
Isus odgojitelj
- 20 AKTUALNO
Kako promovirati
općeljudske vrijednosti
- 22 MLADI
Tajna sreće
- 24 SLIKOM I RIJEČJU
Ljepota je u sitnicama
- 26 INTERVJU
Svaka borba može biti
pobjeda
- 29 PSIHOLOG
Dobro raspoloženje je već
u nama

30 SPORT
Sport mijenja sliku grada

- 32 BISERI IZ FILMOTEKE
Za dobro se vrijedi boriti
i trpjeti!
- 33 EUROPSKE
INTEGRACIJE
Financiranje Europske
unije
- 34 UKRATKO
Politički pokret
za jedinstvo
- 35 DRUŠTVENE IGRE
Po dva, po tri!

Mjesečnik Pokreta fokolara
Godina XLVI br. 2 - veljača 2010.

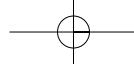
Uredništvo i uprava: Novi svijet, Franje Račkoga 30, 48260 Križevci, tel.: (+385) 048 682282, fax: (+385) 048 270033; e-mail: novi-svijet@fokolar.hr, web stranica: www.fokolar.hr, **Izdavač i nakladnik:** Djelo Marijino - Pokret fokolara; **Glavna urednica:** Đina Perkov; **Uredničko vijeće:** Đina Perkov, Sonja Eterović, Zdenko Horvat, Bartlomiej Zielinski; **Grafički urednik:** Bartlomiej Zielinski; **Suradnici:** Ivana Cvetković, Paola Glavurtić, Domagoj Sajter, Josip Planinić, Branimir Kovačević, Željko Scotti.

Tisak: FEROPROMS d.o.o., Zagreb. **Godišnja pretplata** 150 kn, za Europu: 33 EUR. Za kontinent: 55 USD. Pojedinačni broj 15 kn. Uplate putem vašeg povjerenika ili na račun Pokreta fokolara broj 2360000-1101456527.

Pod poziv na broj upišite vaš evidencijski broj koji se nalazi u gornjem lijevom kutu listića s adresom. Osobe jednom preplaćene na Novi svijet dobivaju ga dok se ne odjave.

Novi preplatnici koji još ne znaju svoj evidencijski broj upisuju pod poziv na broj 5000, a kopiju uplatnice moraju obvezatno poslati na uredništvo. **Devizni račun:** PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D., 10000 Zagreb, Račkoga 6, Croatia, SWIFT CODE: PBZGHR2X IBAN HR77 2340 0091 1100 8789 2

**Tiskanje ovog
broja započeto je
08.02.2010.**

KOMENTAR

Solidarnost na ispitu

"**M**ožeš li zamisliti da je u jednoj minuti nestao tvoj grad? Da nemaš više ništa? Krova nad glavom, svoje ulice, susjedstva, najdražih ljudi?..." Tim riječima na radio valovima odjekuje poziv Hrvatskog Caritasa građanima da se uključe u pomoć nastradalima u Haitiju. Pomoć prikuplja i Hrvatski Crveni križ, odazvala se Vlada, ustavne, poduzeća i pojedinci.

A devet se milijuna Haićana, pogodenih najtežom nesrećom koja je zadesila ovaj otok posljednjih stoljeća, golih ruku suočavaju s posljedicama teškog zemljotresa. Riječ je o možda najsirošnijoj zemlji svijeta, koja se prva na novom kontinentu oslobodila ropstva, posljednjoj od onih koje uživaju u slobodi i u bogatstvu kojim ju je obdarila bujna priroda.

Neizmjerna tragedija Haitija nas dira, svakoga pojedinačno i kao globaliziranu zajednicu. Vijesti iz Port-au-Princea stizale su popraćene apokaliptičnim slikama, uz puno prašine i tragova krvi, no usprkos svemu, neki su prizori nosili tračak nade. Takva je bila i slika žene koja je počela moliti pjevajući i zahvaljujući Bogu što je izvadenia ispod ruševina nakon skoro četiri dana.

Stravične slike koje su obi-

lazile svijet u realnom vremenu pokretale su savjesti na solidarnost. SAD su odmah pokrenule vojnu flotu i uložile značajna sredstva. Ni Kina nije željela zaostati. Europa, stručnjak u humanitarnim akcijama, koordinirala je svoje intervencije. Sve veće međunarodne agencije solidarnosti, već dugo prisutne na otoku, od Caristasa do Crvenog križa, od kršćanskih misionara do Liječnika bez granica, odmah su se aktivirale u pružanje pomoći, iako su pretrpjeli gubitke u ljudstvu i materijalu.

Zajednica Pokreta fokolara koncentrirana u gradu Mont-Organisèu na sjeveru otoka, blizu granice s Dominikanskom Republikom, nalazi se na prvoj crti u pružanju pomoći ranjenima i iseljenima. Mnogi ljudi napuštaju glavni grad i dolaze u sjeverni dio zemlje, bez ičega, ne znajući kamo ići, danima bez hrane. Priopovijedaju da je skoro svaka obitelj nekoga izgubila u potresu, a sada se svi nastoje preseliti u sela.

U ovakvim je okolnostima čovječanstvo sposobno kapitalizirati temeljne vrednote suživota i djelovati kao jamac sveopćeg bratstva, bez obzira na rasu, religiju ili društveni položaj. Potres je prouzrokovao solidarnost Dominikanske Re-

publike, koja je odmah otvorila granice da bi u bolnice primila haićanske ranjenike, zaboravivši na godine kulturnih predrasuda i mržnju između dvije zemlje, što je također znak nade.

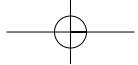
No apokalipsa nije završena, a ni neće tako skoro. Razmišljajmo malo i o trajanju naše solidarnosti. Danas smo pod dojmom emocija, dok gledamo

**Đina
Perkov**

U teškim je okolnostima
čovječanstvo sposobno
kapitalizirati temeljne vrednote
suživota i djelovati kao jamac
sveopćeg bratstva

tragediju, ali već sutra – kad se premjesti interes medija – reflektori će se ugasiti. I prijeći će na nešto drugo.

Haiti je i prljava savjest Zapada, simbol pobune protiv kolonijalizma, poraz miroljubivog suživota između bogatih i siromašnih naroda, simbol bijede koja se taloži dva koraka od izobilja. Ne zaboraviti Haiti, čin je pravednosti, a ne samo solidarnosti.

RIJEČ ŽIVOTA

"Ja sam vrata.
Kroza me tko uđe,
spasit će se:
i ulazit će i izlaziti
i pašu nalaziti"

(Iv 10, 9)¹

Isus se predstavlja kao onaj koji ostvaruje božanska obećanja i očekivanja jednog naroda čija je cijela povijest obilježena nikad opozvanim savezima sa svojim Bogom.

Pojam vrata nalikuje i dobro se tumači drugom slikom koju je upotrijebio Isus: "Ja sam put, nitko ne dolazi Ocu osim po meni"². On je doista put i otvorena vrata k Ocu, k samome Bogu.

"Ja sam vrata. Kroza me tko uđe, spasit će se: i ulazit će i izlaziti i pašu nalaziti."

tvaruje savršena razmjena među Bogom i čovječanstvom: poništivši se, On sjedinjuje sinove s Ocem. Upravo zbog te praznine (otvor vrata), čovjek dolazi u dodir s Bogom i Bog s čovjekom.

Stoga je On istodobno uska i otvorena vrata, i to možemo doživjeti.

"Ja sam vrata. Kroza me tko uđe, spasit će se: i ulazit će i izlaziti i pašu nalaziti."

Isus u napuštenost za nas je postao prilaz k Ocu.

Njegov je dio učinjen. No da bismo iskoristili toliku milost, svatko od nas treba učiniti svoj mali dio koji se sastoji u tome da se približimo tim vratima i da prijeđemo na drugu stranu. Kako?

Kad nas iznenadi razočaranje, rani neki udarac, nepredviđena nesreća ili besmislena bolest, možemo se uvijek sjetiti Isusove boli. U njemu su utjelovljene sve te i još mnoge druge kušnje.

Da, On je prisutan u svemu onome što ima okus boli. Svaka naša bol je jedno Njegovo ime.

Pokušajmo zato prepoznati Isusa u svim životnim tjeskobama, neprilikama, u svim tamama, osobnim tragedijama i tragedijama drugih, u patnjama čovječanstva koje nas okružuje. One

S onu stranu vrata

Chiara
Lubich

Što konkretno u našem životu znače ove riječi?

Puno je ulomaka Evandelja povezano s ovim iz Ivanova, ali među svima odabiremo onaj o uskim vratima kroz koja trebamo nastojati 'ući'³ da bismo ušli u život.

Zašto ovaj izbor? Jer nam se čini da nas najviše približava istini koju Isus kaže o samome sebi i najviše nam pojašnjava kako je živjeti.

Kada on postaje otvorena vrata, potpuno otvorena na Trostvo? Tamo gdje izgleda da se vrata neba za Njega zatvaraju, On postaje vrata neba za sve nas.

Isus napušteni⁴ jest vrata preko kojih se os-

su On, jer ih je On učinio svojima. Dovoljno mu je s vjerom reći: "Ti si, Gospodine, jedino moje dobro"⁵, dovoljno je učiniti nešto konkretno da bismo ublažili Njegove patnje u siromašnima i nesretnima, pa da prijeđemo kroz vrata i tamo nađemo nikad doživljenu radost, novu puninu života.

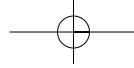
1 Ovaj komentar, objavljen u cjelini, nalazi se u Novom svijetu br. 3/1999., str. 30

2 Usp. Iv 14, 6;

3 Usp. Mt 7, 13;

4 Usp. Mk 15, 34 i Mt 27, 46

5 Usp Ps 16 (15), 2.

IZ ŽIVOTA

Za ljepši grad

Šetajući glavnim gradskim trgom, suprug i ja uočili smo da se na velikom reklamnom led zidu danonoćno prikazuje reklama s erotsko-pornografiskom scenom. Iznenadeni i pomalo povrijeđeni neprijemljivošću reklame postavljene na najposjećenije mjesto u gradu, osjetili smo da trebamo reagirati. Zašto bi itko trebao reklamirati svoje proizvode vrijedajući dostojanstvo žene, vrijedajući djecu i mlade i njihovo pravo na zdrav i moralno primjeren seksualni odgoj, vrijedajući i bračnu vjernost?

Toga mjeseca Riječ života bila je: "Svojom cete se postojanošću spasiti". Napisali smo pismo i poslali ga u gradsko vijeće. Već drugi dan reklama je bila skinuta s reklamnog zida.

Slijedećeg mjeseca, prolazeći po red školskog kioska s tiskovinama, uočila sam na prednjem gornjem staklu poredane DVD-e, također pornografskog sadržaja. Zamolila sam prodavačicu list papira i napisala vlasniku kioska molbu da skloni takve sadržaje iz izloga, upozoravajući ga među ostalim i na kršenje zakona zaštite maloljetnika od sličnih materijala. Također, nije trebalo dugo, vlasnik je zamijenio neprijemljene DVD-e s tiskovinama prikladnijeg sadržaja. Zaista, svatko može dati svoj mali, ali značajan doprinos u stvaranju boljih i ljepših gradova.

D. B.

Ljubi neprijatelja

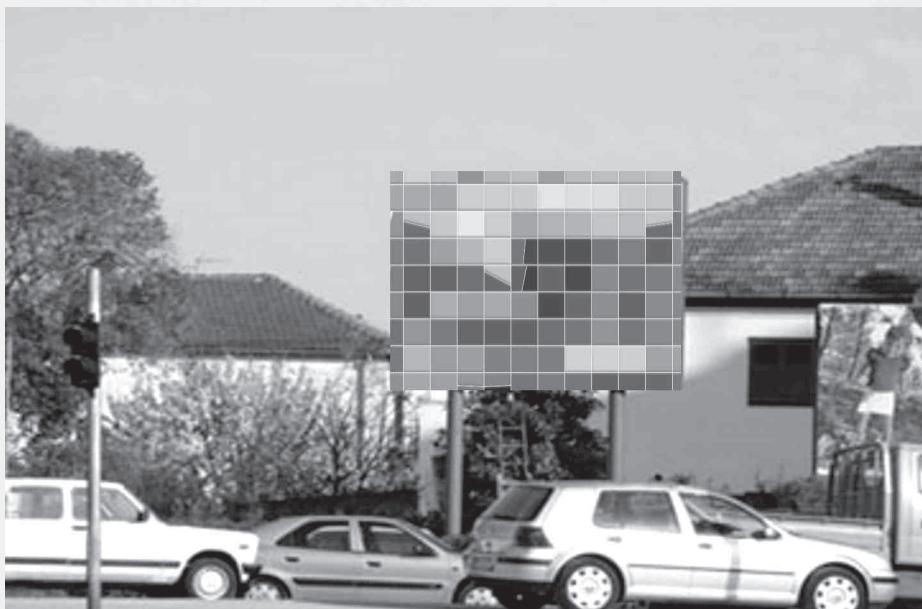
Direktor pogona za proizvodnju cementa, koji je naš najveći konkurent, nazvao me telefonom i zamolio da mu prodamo određenu količinu cementa jer ga drugi dobavljači više nisu kreditirali.

Bilo je poznato da prolaze teško finansijsko razdoblje, a ja sam u sebi osjećao da je došao trenutak koji sam dugo čekao: imao sam prigodu 'promijeniti povijest'. Naime, ovaj je konkurent na tržištu radio protiv mene i rekao je drugim

nikad biti moji kupci, a sada trebate pomoći.

Zahvalio mi je i završili smo razgovor. Punina radosti i sreće koju sam doživio u tom trenutku, jamčim, vrijede mnogo više od cementa. Osjetio sam se potpuno ostvaren kao čovjek. Ovaj događaj iznenadio je moje zaposlenike. Na početku nisu razumjeli moju gestu. Morao sam im objasniti da nije najvažniji događaj sam po sebi, nego ono što on može proizvesti unutar i izvan našeg poduzeća.

Toga mjeseca dostigli smo

kolegama da je njegova greška što mi je dopustio da dignem glavu.

Razgovor je tekao otprilike ovako:

- Ne brini, u ponедјeljak ćeš imati cement.
- Ali ne znam hoće li čekovi biti spremni za ponедјeljak; već dva mjeseca ne primam plaću.
- Nema problema, nazovi me kad budu spremni.
- Koliko ću ti morati platiti?
- Ti sada sigurno plaćaš koliko i ja. Platit ćeš mi toliko.
- Ali tako ništa nećeš zaraditi...
- Nema smisla da u ovom poslu ja zarađujem. Vi nećete

rekord u prodaji i usprkos krizi sada uspijevamo prodati oko 30% više u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Ovakvi odnosi i služenje drugima potaknuli su lanac preporuka. To je povećalo naš ugled i sada nam se svakoga dana nude nove poslovne mogućnosti, tako da gotovo i nemamo potrebe tražiti posao. Kad bi poduzeća otkrila korist, pa i ekonomsku korist koju radikalno živiljena ekonomija zajedništva donosi, ne bi oklijevala provoditi je u praksi.

G. M. J.

NA CILJU

pravo mjesto i važnost silnom djelovanju Duha Svetoga!"

Žarko je želio da se u njegovoj nadbiskupiji otvori fokolar i nakon susreta s fokolarinama više bi puta uskliknuo: "Imali smo sat fokolara, jel' da?"

Novi crkveni pokreti i zajednice su kod nadbiskupa uvijek nailazili na otvorena vrata. Nakon susreta s Chiarom Lubich u Zagrebu 1999., njezinog govora u katedrali i na biskupskoj konferenciji, shvatio je da ih treba još više podržavati i ohrabrvati. Pritom se često morao suočavati i s drugaćnjim stavovima. Govorio je: "Nadbiskup će vas uvijek podržavati! Nemojmo se bojati ako nas budu progoni ili ismijavali, treba gledati na Božju misao, na Njegovu volju".

Događaj vrhunac zbio se 2003. godine, kad je na njegov poziv u Zadar došao papa Ivan Pavao II. Nadbiskup mu je želio 'pokazati pokrete', njihovu apostolsku snagu, razlog živosti u nadbiskupiji, a to je izrazio riječima: "Pokretima sam povjedio novu evangelizaciju u našoj nadbiskupiji".

Na susretu pokreta s Papom Benediktom XVI. za Duhove 2006. u Rimu, sudjelovao je kao obični hodočasnik, putujući autobusom sa skupinom pripadnika raznih pokreta iz svoje nadbiskupije. Kada je kasnije bio u posjetu 'ad limina', rekao je Švetom ocu svoje

Naš nadbiskup

Iznenada preminuli zadarski nadbiskup mons. Ivan Prendā bio je prijatelj Pokreta fokolara

**Florijan
Škunca**

Hrvatsku Crkvu i svekoliku javnost 25. siječnja snažno je potresla vijest o iznenadnoj smrti nadbiskupa Ivana Prendē. Preminuo je u Zagrebu, u 71. godini života, 46. godini svećeništva i 20. godini biskupstva. I dok sabiremo plodove njegova bogatog života, sjećamo se njegove povezanosti s Pokretom fokolara, o kojoj je svjedočio i u svom intervjuu za Novi svijet, svibnja 2008.

Mons. Ivan Prendā susreo se s Pokretom fokolara šezdesetih godina. Tada mladi svećenik u fokolarinima je prepoznao novi tip kršćana, a snažan impuls dao mu je dolazak u Zadar Tonija Webra¹ koji je s još dva svećenika predstavio duhovnost Pokreta fokolara. Tu je otkrio dvije značajke: radikalno življenje evanđelja i radost.

Kada je 1990. zaređen za biskupa, počeo je sudjelovati na susretima biskupa prijatelja Pokreta u Castel Gandolfu. Za njega je to bila nova životna etapa. Svaki bi se put vraćao preobražen snažnim iskustvom iskrenog i dubokog bratstva

među biskupima, dirnut jedinstvom sa Svetim ocem. Nakon jednog susreta rekao je: "Ne mogu sebi dopustiti da ne budem prisutan, suviše je velik i važan taj godišnji sastanak nas biskupa, gdje se osjećamo pravom braćom, u iskrenosti i u istini".

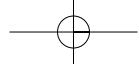
Osobito ga se dojmio lik Chiare Lubich, njezin ženski genij i njezina karizma, kao obnoviteljska snaga Crkve i svijeta. Rekao je: "Pokreti su jedina nada za Crkvu i za svijet. Puno smo puta u povijesti Crkve griješili i plaćali te greške. Ne bih želio da i sada učinimo epohalnu grešku ne dajući

Poruka Novom svijetu

Pratim ga i zahvalan sam za svaki broj. U njemu uvijek osjećam svježinu, ono što karizma jest u sebi, a to je da širi oko sebe ljubav i jedinstvo. Znam da u Hrvatskoj nema veliku nakladu, ali kako je važan kao element koji govori o onome što je karizma Djela Marijinog u Crkvi. Da širi jedinstvo, da kroz vedrinu i ljubav govori o jednom svijetu koji je moguć ako se živi evanđelje. I to je značajno. Svaki broj je doprinos dubljem životu evanđelja u Crkvi. Ustrajte na tom putu!

(Iz intervjuja Novom svijetu, svibanj 2008.)

**Nadbiskup Ivan
Prendā: novi
crkveni pokreti i
zajednice su kod
njega uvijek
nailazili na
otvorena vrata.**

Ljubiti Crkvu

Bogat je put što ga je Gospodin pripremio Zadarskoj nadbiskupiji pod vodstvom njezinog pastira Ivana. Dovoljno je prisjetiti se brojnih inicijativa koje je pokrenuo te neumornih pastoralnih pohoda vjerničkim zajednicama njegove nadbiskupijske obitelji. Nadbiskup Ivan je hodio sa svojom Crkvom savjetujući je i potičući na uzvišene ciljeve kršćanskoga života, obraćajući se svima otvorena srca. Lako se moglo uočiti da sve što govori i radi želi prevesti u životni program: Ljubiti Crkvu. U tom je neumornom radu istrošio sve snage. Zaista, i od pastira svoga naroda Gospodin ponekad traži žrtvu da se poput Mojsija uspnu na goru bez ostvarenja svih planova, ostavljujući Gospodaru povijesti da odredi vrijeme radosti i žetve. Zahvalni smo Bogu što smo mogli biti zajedničari Nadbiskupove gorljive vjere, nade i pastoralne ljubavi. Proteklih su dana pristizala zanimanja, sućuti i molitve sa svih strana, a rijeke ljudi, koji su se jučer u pobožnosti i sabranosti slijevale oko njegova lijesa, ispisale su veliku molitvu koja čuva nadu i koja govori o vjeri i živome biću Crkve u hrvatskom narodu.

(Iz homilije kardinala Josipa Bozanića na sprovodu 30. siječnja 2010. u katedrali Sv. Stošije u Zadru)

viđenje pokreta: "Nisu nastali nekim ljudskim planom, nego od Duha i bez njih ne bismo mogli napredovati".

S radošću nam je pričao kako je nastojao živjeti ideal jedinstva, služeći se kockom ljubavi koju je bacao svakoga jutra, a isto su činili i njegov tajnik i časna sestra.

Često je govorio o Chiari: "U njoj vidim vatrnu, osobu koja snažno i duboko živi riječi evanđelja". Uspoređivao ju je s Majkom Terezijom i Ivanom Pavlom II. "Ali proći će vremena, stoljeća, dok se Chiara potpuno shvati i otkrije. Chiara je mističarka, fenomen u Crkvi, a njezine su riječi bogatstvo za sve ljude i za svako vrijeme".

Snažno ga je pogadala tajna Isusa Napuštenog, a osobito kako ju je Chiara živjela posljednjih godina svoga života. Jednom nam je rekao: "Ne može se izgraditi ništa božansko bez boli, bez zalaganja. Ako nam sve ide dobro i bez problema, pitaj-

mo se je li to od Boga. Dok god živim ne mogu se opravdavati niti se žaliti pred bilo kojom bolji, jer nikad ne mogu biti velike kao boli pape. Moram dati i posljednju kap svoje krvi."

Govoreći o baštini koju nam je Chiara ostavila, zaželio nam je da se posvetimo, prije svega mi fokolarini uključujući i one u braku, kako bismo nosili ovo božansko djelo.

Neposredno prije nego što je krenuo sam automobilom za Zagreb, posljednja ga je pozdravila Mirela Zubčić, prenijela mu pozdrave iz fokolara i podsjetila ga na naredni susret biskupa u Castelgandolfu. "Neka me fokolarine zovu kad god hoće", bile su njegove posljednje riječi upućene obitelji Djela Marijina.

**Nadbiskup
Prenda Žarko je
želio da se
u njegovoj
nadbiskupiji
otvori fokolar
i nakon susreta
s fokolarinama
više bi puta
usliknuo: "Imali
smo sat fokolara,
jel' da?"
Na slici:
u fokolaru
u Zagrebu.**

¹ Toni Weber (1935.-1990.), svećenik fokolarin, Švicarac, dugo godina odgovoran za Svećenički pokret, ogrank Pokreta fokolara

(2. arhiv NS)

CHIARA

Chiariina intuicija da uzajamna ljubav vodi do jedinstva bila je novost, kao i otkriće da se prema Bogu može ići zajedno, u zajedništvu, prelazeći iz punine u puninu."

Danas bi Chiara navršila 90 godina. U ovom vremenskom razdoblju čovječanstvo je prešlo određeni put. Koje povijesno značenje ima njezin lik u toj perspektivi?

"Mislim da Bog u svakom vremenu šalje u ljudsku povijest jednu karizmu za osobite potrebe čovječanstva. U ovom vremenu postoji težnja k jedinstvu, političkom, komercijalnom... To svjedoči ujedinjena Europa, Organizacija ujedinjenih naroda, ekumenski dijalog koji prije nije postojao. Drugi vatikanski sabor otvorio je vrata drugim crkvama kao i drugim religijama. Može se reći da je za karizmu jedinstva povijesni kontekst već bio pripremljen. Chiariina karizma koja se može sažeti Isusovim riječima 'Da svi budu jedno' upravo je jedinstvo dovedeno do najvećeg proširenja: 'Svi jedno'. Njezina je karizma upućena svoj djeci Božjoj, djeci Boga koji je Ljubav, pa su i ona stvorena da ljube. Ciljajući na tu narav čovjeka, Chiara nije imala granica u uspostavljanju odnosa sa

90 godina od rođenja Chiare Lubich

Sjećamo je se 22. siječnja, gotovo dvije godine nakon njezina 'rođenja za nebo', razgovorom s Eli Folonari, osobom koja ju je izbliza pratila 50 godina, sve do posljednjih trenutaka

focolare.org

svima. Njezina intuicija da uzajamna ljubav vodi do jedinstva bila je novost! Tako i otkriće da se prema Bogu može ići zajedno, u zajedništvu, prelazeći iz punine u puninu."

I najuglednije su crkvene ličnosti više puta istaknule da je Chiara imala dar proroštva. Možeš li navesti neke od njezinih intuicija koje su se na neki način ostvarile?

"Jedan događaj: na počecima Pokreta, na blagdan Krista Kralja, pozvala je svoje prve sljedbenice da mole ono što se toga dana čitalo u misnim čitanjima: "Zatraži samo, i dat

(3) arhiv SIF

ću ti puke u baštinu, i u posjed krajeve zemaljske". Ona je još za života vidjela kako je ovaj evanđeoski duh stigao u 184 zemlje svijeta, dakle skoro u sve... Druga novost – na tragu crkvenih otaca – Isusova prisutnost 'gdje su dvojica ili trojica sabrana u Njegovo ime'. Isusova prisutnost između nje i njezinih prvih sljedbenica, nasilita je sve njihove težnje, bilo je to posve novo iskustvo. Tako i zajedništvo dobara i jedinstvo – o tome su govorili samo komunisti; riječi evanđelja – protestanti...

Stav otvorenosti i isticanje pozitivnoga u drugim crkvama, pokrećući ekumenski pa i međuvjerski dijalog, te dijalog sa svim ljudima dobre volje... sve to je kasnije potvrdio, najprije Koncil, a onda i pape, a sada pripada Crkvi. I iskustvo s narodom Bangwa u Africi... – primjer nove evangelizacije – započeto još šezdesetih godina. Također važnost laika u otvaranju puta institucijskoj Crkvi na raznim ljudskim područjima djelovanja. Tu se može bolje razumjeti zašto je Bog izabrao ženu da bi gradio

jedinstvo među svima. 'Djelo Marijino – mi to imamo zapisano u statutu koji je Crkva potvrdila – želi biti, koliko je to moguće, Marijina prisutnost na zemlji i njezin nastavak'. Ispod te želje krije se njezino snažno duhovno iskustvo."

Kakav je bio Chiarin odnos s mladima i kakvo značenje su oni imali za nju?

"Chiara je imala povlašteni odnos s mladima, jer je osjećala da ne trebaju izgubiti toliko koliko možda odrasli. Osjećala je

da su slobodniji i s njima se jako dobro osjećala, osobito sa sasvim mladima. Vjerovala je u njihovu 'netaknutu' narav i s njima je imala izravan, jednostavan i spontan odnos. Oduševljavalo ju je kad je vidjela kako su mlađi skloni velikim idealima, kako im sve izgleda mogućim; a njezin ideal je bio velik, pozitivno utopijski, i privlačio je mlađe. Ona je donijela revoluciju već tim svojim neposrednim načinom odnošenja prema njima, svojim gestama, normalnošću prijedloga da se ostvare u vršenju Božje volje, svetosti na dohvatu svima. Primala je mnogo pisama od mlađih koji su je željeli naslijedovati i slijediti Boga, obvezati se u življenu evanđelja, davanju svega... Tako i kad je pokrenula ekonomiju zajedništva: odmah je išla k mlađima, studentima i uputila im izazov, ohrabrla ih da se dobro pripreme da je šire. Kada je započela svoju pustolovinu, bila je mlada djevojka, okružena prijateljicama koje su bile još mlađe od nje. Ukratko, uvijek je imala veliko povjerenje u mlađe."

Što misliš da bi nam Chiara rekla danas?

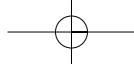
"Mislim da bi nam opet rekla: 'Ljubite se uzajamno, kao što nas je Isus ljubio'."

Chiara je imala povlašteni odnos s mladima, osobito s malenima.

Na slici: susret s djecom iz dječjeg vrtića Zraka sunca u Križevcima 1999., prigodom njezinog posjeta Hrvatskoj.

Chiara Lubich i Eli Folonari u posljednjim godinama Chiarina života i rada

EKONOMIJA ZAJEDNIŠTVA

Zbog ljudske različitosti, zajedničarski, osobni odnos licem u lice uvijek sa sobom nosi mogućnost 'rane'. Kada se doista susretnem s drugim, nikad ne mogu potpuno odijeliti njegovu ruku koja me miluje od one koja me udara.

**Luigino
Bruni**

Ekonomiju zajedništva možemo promatrati i kao drugačiju kulturu odnosa. Odnos je jedna od velikih riječi EZ, njezine prakse i kulture.

Odnosna dobra, uzajamnost, besplatnost, zajedništvo, sve te riječi izražavaju načine shvaćanja ljudskih odnosa. No gdje nalazimo osobitost odnosa koji se žive unutar ekonomije zajedništva i uobičajenih ekonomskih odnosa?

S određenog motrišta čitav ekonomski život je mreža odnosa, koja postaje sve gušća, globalna, složena. Popiti kavu u kafiću, telefonirati, kupiti knjigu preko interneta, poslati pismo

prijatelju, sve su te radnje moguće zahvaljujući suradnji stotina, tisuća, desetaka tisuća, a ponekad i milijuna osoba. Tipičan odnos, osobito u tržišnoj ekonomiji, jest suradnički. No odmah se postavlja pitanje: kakva suradnja i kakav odnos? Moramo podsjetiti da je suvremeni čovjek ostvario najširi suradnju koju je svijet ikad spoznao. Ne možemo zato poreći da je tržišno društvo umnožilo odnose među osobama, proširivši i obogativši mrežu suradnje.

Čovjek srednjega vijeka, ako je živio na selu, u svom je životu surađivao s dvadeset do sto osoba. Ako je bio kmet, surađivao je sa svojom obitelji (ženom i djecom), sa svojim gospodarima, te u nekim razdobljima godine pomagao obližnjim seljacima (klanje svinje, žetva). Ako je uživao slobodu kretanja, možda je mogao povremeno otići na sajam, kupiti komad namještaja kod stolarja ili par cipela kod cipelara za velike prigode. Važni trenuci suradnje bili su potom: procesije, slavlja, svadbe ili sprovodi, u nekim slučajevima i u nekom smislu i ratovi. No broj suradnika je otprilike obuhvaćen brojem koji sam naveo.

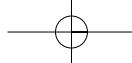
Pre-moderna suradnja vrlo je rijetko bila suradnja među jednakima. Temeljna struktura odnosa bila je duboko hijerarhijska i asimetrična. Ako pak pomislimo na iskustvo suradnje pre-moderne žene, onda se

Odnosi u ekonomiji zajedništva

asimetrija u odnosima radikalno povećava (manje dragovoljne suradnje, manje slobode i više hijerarhije).

Suvremeno je tržište umnožilo odnose, ljudske kontakte i suradnju u odnosu na pre-moderni svijet: no promijenilo je i njihovu narav, postavši veliki posrednik koji sve više štiti odnose među osobama i život u zajedništvu. Etička ocjena ove promjene je složena i dvojaka.

Dvojakost je dimenzija koja danas najviše označava tržišne

odnose. Zašto? Tržište je s jedne strane društveni mehanizam koji, kad ispravno funkcioniра, može promatrati kao nagradu za ljudske aktivnosti korisne za zajednicu, ali nedovoljne. Tržište možemo objasnit i kao sustav za nagrađivanje društveno poželjnih ljudskih aktivnosti, ali ponuđenih u nedovoljnoj količini zbog niskih ili nepostojeci motivačija i nutarnjih nagrada koje su s njima povezane.

Ako zamislimo svijet bez tržišta, gdje svatko obavlja aktivnost koja mu se sviđa ili koju osjeća kao svoj poziv i donosi mu nutarnju radost, imat ćemo višak (u odnosu na društvenu potražnju) aktivnosti koje pružaju nutarnju nagradu (umjetnost, književnost, igre, molitva, sport...) i manjak ponuđenih aktivnosti koje po sebi pružaju manju nutarnju nagradu (čistači, čuvari, rudari...).

Tržište tada nudi vanjsku nagradu (primjerice novac) za one aktivnosti koje ne bismo obavljali (barem ne u količini koju društvo smatra dovoljnom), kad bismo slijedili samo radost povezanu s radnjom. Kroz mehanizam cijena tržište osigurava da nagrađene aktivnosti ne budu one koje obavljamo samo zato što nam se sviđaju, nego one koje smatramu korisnima ljudi s kojima radimo (i koji će nas za te aktivnosti nagraditi). Tržište je mehanizam koji šalje signale zanima li se i netko drugi za aktivnosti koje se nama sviđaju. Zato se tržišna razmjena može shvatiti i kao oblik uzajamnosti i društvene povezanosti koja omogućuje da se aktivnosti korisne za zajedničko dobro odvijaju slobodno i dostojanstveno.

Pomislimo na nekadašnja društva (i danas prisutna na raznim stranama svijeta) u kojima su obvezu skrbi imale žene i morale su je obavljati po pozivu, da bi služile drugima (obično muškarcima) koji su smatrali da je nji-

hov poziv (besplatno) zadovoljiti njihove potrebe.

No pomislimo i na ljude koji se danas žale jer njihova djela (znanstvena ili umjetnička) nisu priznata i nemaju tržišta: ponekad su to doista neshvaćeni umjetnici ili koji žive gdje umjetničko tržište funkcioniра na perverzni način. No često se nađemo pred osobama koje ne prihvataju misao da ne sudimo mi o dobroti i kvaliteti onoga što stvaramo i proizvodimo, nego drugi, koji nam to kažu i kupnjom naših djela. Eto zašto nije potrebna oporba između tržišta, društvenih vrlina, slobodne ljudske suradnje i općeg dobra, što je dobro znala i građanska ekonomija.

No tržište nije samo to. Da bi tržišni odnos postao opći i ne više povezan s pripadnošću nekoj zajednici, tržišna je logika olakšala ljudske odnose od svake dimenzije identiteta, od tjelesne dimenzije, od svega što izražava istinsku različitost.

Na današnjim anonimnim tržištima ne moramo uspostaviti osobni odnos ni s kim da bismo mogli potencijalno trgovati sa svima. Zbog ljudske različitosti, zajedničarski, osobni odnos licem u lice uvijek sa sobom nosi mogućnost 'rane'. Kada se doista susretнем s drugim, nikad ne mogu potpuno odijeliti njegovu ruku koja me miluje od one koja me udara.

A tržište je veliko obećanje novih odnosa bez rana, jer se plaćanjem cijene možemo susresti bez patnje. Ako, primjerice, zamolim prijatelja da mi pričuva dijete za vikend, s njim ulazim u odnos darivanja koji me čini ranjivim: prijatelj bi od mene mogao tražiti zauzvrat drugi dar, a mogao bi mi jednom i spočiniti svoj dar. Ako odem na tržište, tj. platim nekome da mi pričuva dijete, tom se cijenom osjećam oslobođen ovog oblika ranjivosti, zahvalnosti, rane. No

ako ne riskiram da me drugi povrijedi – u tome je danas veliki problem tržišta – gubim i njegov blagoslov¹.

Tržišni odnos nas oslobađa ovisnosti o drugome: oslobađa nas od drugih kao gospodara ili poglavara (što je lijepo i ljudsko), ali nas oslobađa i od svakoga drugoga, pa se tako nalazimo u svijetu koji je pun robe i stvari, a siromašan odnosima besplatnosti i dara.

Eto zašto je iskustvo ekonomije zajedništva danas vrlo značajno, što je podsjetio i Benedikt XVI. u enciklici *Ljubav u istini* (3. poglavje).

© arhiv CN

Odnosi koje ekonomija zajedništva živi i širi veliki su izazov. S jedne strane EZ se kreće unutar uobičajenih tržišnih odnosa i vrednuje ih kao oblik uzajamnosti i uzajamne pomoći. S druge strane, EZ se ni izvan ni unutar poduzeća ne miri s mišljom da se odnos među osobama svodi na uzajamnu ravnodušnost iz straha od rane koju svaki pravi ljudski odnos nosi sa sobom.

O nastojanju da ostane ekonomija (tržište) u životljenju cjelovitog ljudskog odnosa (zajedništva) ovisi vjernost EZ svojemu pozivu i poslanju u današnjem društvu.

¹ Biblijska poveznica ovdje je "Borba Jakova s anđelom" (Post 32), kada Drugi ranjava i blagoslivlja Jakova, koji tako postaje Izrael: svaki istinski susret-borba s drugim duboko nas mijenja.

Na današnjim anonimnim tržištima ne moramo uspostaviti osobni odnos ni s kim da bismo mogli potencijalno trgovati sa svima. Tržište je veliko obećanje novih odnosa bez rana, jer se plaćanjem cijene možemo susresti bez patnje.

AKTUALNO

*Zajednica Pokreta fokolara u Koreji predstavila se gostima iz Rima bogatstvom svoje kulture.
Na slici:
ples s lepezama.*

*Slika dolje:
Predsjednica
fokolara Maria
Emmaus Voce
(desno)
u Pekingu*

Putovanje je započelo blagoslovom pape Benedikta XVI. upućenog njima i zajednicama Pokreta koje će posjetiti: Koreji, Japanu, Filipinima i Tajlandu, zemljama "osobito bliskima Papinu srcu", čitamo u pismu što ga je potpisao državni tajnik kardinal Tarcisio Bertone.

Osobito važne etape puta su međuvjerski susreti, stopama Chiare Lubich: 15. siječnja u Tokiju, gdje je Maria Voce govorila pred 3000 pripadnika budističkog pokreta Rissho Kose-kai i 3. veljače u Bangkoku, gdje će sudjelovati na IV. budističko-kršćanskom simpoziju na temu "Dharma i budistička samilost – kršćanska

U zemlji jutarnje tišine

Predsjednica Fokolara Maria Voce i dopredsjednik Giancarlo Faletti od početka godine nalaze se na putovanju po Aziji. Vijesti iz Koreje.

priredila
Đina
Perkov

Agape, u suvremenom svijetu".

Sletjevi zrakoplovom u pekišku zračnu luku, kratko su se zaustavili u Kini. Bez obzira na

loše vrijeme, mogli su vidjeti djelić ljepote glavnoga grada, među kojima Zabranjeni grad i kinesku akrobatsku umjetnost.

Praćeni snijegom i hladnoćom, 6. siječnja put su nastavili posjetom Koreji, zemlji označenoj dubokim ranama: podijeljenošću na Sjevernu i Južnu Koreju, 25 godina japanske invazije koja je završila tek u prvoj polovini prošloga stoljeća, uz preko 500.000 mrtvih; progonstvom i mučeništvom kršćana prije nešto više od 200 godina, u vri-

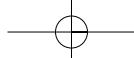
jeće prve korejske zajednice koju su "jedinu u povijesti Crkve utemeljili isključivo laici", kako je to rekao Ivan Pavao II.

Ovih se dana upravo iz ove zemlje nazire svjetlo nade, dok u svjetskim dnevnim kronikama čitamo o mučeništvu kršćana u zemljama Dalekog istoka, Sjeverne Afrike, itd. Pšenično zrno koje umire donosi mnogo roda. Ta se plodnost vidi u izvanrednoj živosti korejske Crkve.

Susret s biskupima

Šest biskupa na čelu s predsjednikom biskupske konferencije, mons. Peterom Kang U-il, biskupom Jejua, primili su Mariju Voce i Giancarla Falettija srdačnim riječima: "Ističem veliki doprinos što ga

Pokret fokolara nosi Crkvi u Koreji po karizmi jedinstva koju svi trebaju, osobito u ekumenizmu i međuvjerskom dijalogu", rekao je mons. Peter Kang U-il.

Nadbiskup Kwangjua, mons. Andreas Choi Chang-Mou, potvrdio je da mu Bog očituje svoju ljubav i kroz kontakte s Pokretom fokolara. A mons Joseph Lee Han-Taek, biskup Euijungbua: "Susreo sam Pokret fokolara na početku njegove avanture u Koreji. Vidio sam osmijehe, uzajamnu ljubav, ljubav prema Crkvi. Dirluli su me i još me diraju. Zahvaljujem Bogu za ovu duhovnost koja dovodi svoje pripadnike i u parlament, laike koji tako ostvaruju svoj pravi kršćanski poziv."

"Od 2002. održano je već 28 susreta među biskupima ove biskupske konferencije koji se okupljaju svaka tri mjeseca da bi gradili zajedništvo, nakon iskustva koje su pokrenuli biskupi prijatelji fokolara", pojasnio je biskup Daejeona mons. Lazzaro You Hueng-Sik. U vezi s tim mons. Kang U-il je komentirao: "Prije su se biskupi susretali samo zato da bi govorili o praktičnim temama. Od tada je postala praksa da se među nama susrećemo kao braća".

Za opće dobro

Odbaciti predrasude i raditi za opće dobro u znaku jedinstva, to je poruka Marije Voce četvorici članova korejskog Političkog pokreta za jedinstvo. Među njima su pripadnici većinskih i oporbenih stranaka, a ovom su se prigodom našli za istim stolom, na susretu 8. siječnja u Seulu. To je bilo značajno svjedočanstvo u sadašnjem pogoršanom korejskom političkom kontekstu. Razumljivo da se pozornost odmah usredotočila na sadašnju situaciju u parlamentu i kako na najbolji način donijeti duh jedinstva te tako ljude opet približiti politici, u trenutku velikog političkog nezadovoljstva u Koreji.

Maria Voce je ovako odgovorila na njihovo pitanje: "Trebalo bi otkloniti predrasude, misleći da nešto dobrog može doći i sa suprotne strane. Naravno, svatko treba misliti da je njegov način najbolji, i to je ispravno. Ali ne treba ga smatrati jedinim. Vlastiti način je uvijek relativan i može se popraviti. Slušanjem se može otkriti da je poneki prijedlog i sa suprotne strane pozitivan i prihvativ. Politički pokret za jedinstvo morao bi nositi upravo tu sposobnost slušanja, kako bi se otkrilo pozitivno koje postoji na drugoj strani." Potom je dodala: "Ponekad je moguće u nečemu se složiti: u tom slučaju tu suglasnost treba maksimalno istaknuti, da bi se pokazalo kako većina i oporba ne samo da ne gaje neprijateljstvo, nego i da rade za opće dobro".

Primjetivši u riječima prisutnih zastupnika veliku bol zbog sadašnje situacije, Giancarlo Faletti je rekao: "Prihvaćanje patnje je posebnost jakih ljudi koji pred sobom imaju cilj, koji vjeruju u jedinstvo svijeta. Pa i u najtežim trenucima, kad se uzburkaju duhovi. Pomislimo na uzavre

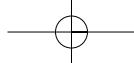
sastanak u parlamentu: Važno je da su zastupnici iz Političkog pokreta za jedinstvo na obje strane, da se znaju susresti i u takvim trenucima, te reći: 'Razumijem te'. 'Znaj da sam te pozorno slušao'. Sve to u punom poštovanju stranačke discipline, nadajući se uvijek da ćemo dati doprinos smirivanju sukoba. Ponekad se to dogodi i dogodilo se."

(3) arhiv SF

Maria Voce i Giancarlo Faletti susreli su se i s dopredsjednikom parlamenta Hee-Sang Moonom koji je rekao sa zadovoljstvom: "Fokolari nastoje istaknuti vrijednosti kao što su mir i sveopće bratstvo, s kojima se potpuno slažem", zaželivši "da se prošire i da daju veliki doprinos ljudskom i duhovnom razvoju zemlje". Maria Voce je istaknula kako je na svojim putovanjima susrela mno-

*I najmlađi članovi
Pokreta iz Koreje
na prigodnom
programu su
predstavili svoj
život*

U ZEMLJI JUTARNJE TIŠINE

Maria Voce i Giancarlo Faletti susreli su se i s dopredsjednikom parlamenta Hee-Sang Moonom koji je rekao sa zadovoljstvom: "Fokolari nastoje istaknuti vrijednosti kao što su mir i sveopće bratstvo, s kojima se potpuno slažem".

Šest biskupa na čelu s predsjednikom biskupske konferencije, mons. Peterom Kang U-il, primili su Mariju Voce i Giancarla Falettija, istaknuvši veliki doprinos što ga Pokret fokolara nosi Crkvi u Koreji po karizmi jedinstva koju svi trebaju, osobito u ekumenizmu i međuvjerskom dijalogu".

go Korejaca koji daju svoj doprinos razvoju Pokreta u svijetu, pa se osjeća dužnom zahvaliti zemlji koja je dala toliko mnogo blaga".

Korejska zajednica

U vladinom omladinskom središtu u Mokcheonu, baš uz veliki Nacionalni muzej neovisnosti, spomen na dugu borbu Koreje za oslobođenje od japanskog kolonijalizma – započetu 1910. a završenu 1945., okupaciju koju mnogi povjesničari smatraju genocidom – okupila se mala-velika zajednica Pokreta fokolara iz Koreje. Oko 1500 osoba svih dobi, kultura i društvenih položaja prisutnih u 'Zemlji jutarnje tišine' dočekalo je 9. siječnja Mariju Voce i Giancarla Falettija. Tri dvorane povezane video-konferencijom punе su sudionika koji se odmah žele predstaviti. Čine to na tipičan i revolucionaran način, koji vrijedi u cijelom svijetu, a Pokret ga je predložio od samih početaka u Trentu: prijavljaju događaje življenog evanđelja. Taj način izražavanja preko života otvara pogled na čitav narod, ističući osnovne etničke, društvene i kulturne značajke.

Navečer Korejci predstavljaju sažetak povijesti svoje zemlje, bogatstvo kulture, njima svojstvenu brigu o detaljima i bojama, 'sabranu razdraganost' njihovog kršćanstva. Ples s bubnje-

nim darova za goste, te zadnjeg 'zida' onih koji su se držeći mobitele u ruci željeli fotografirati s gostima iz Rima, sve je to bila kruna dugo iščekivanim riječima gostiju.

Maria Voce i Giancarlo Faletti odgovorili su na primljene darove ispričavši svoje osobne povijesti, odgovarajući na akutna pitanja nekoliko nazočnih.

Ova zajednica nastala je šezdesetih godina prošloga stoljeća, nakon 'vatrenih razglednica' punih evanđeoske ljubavi koje je pisao don Francesco Shim Yeong Taek koji je studirao u Rimu i tamo upoznao fokolarine. Oni su po prvi put stupili na otok 1967., na nekoliko dana, dok je prvi stabilni

vima, s lepezama, zborovi s članovima svih dobi u blještavim nošnjama iz raznih krajeva zemlje, sjecanje na one koji su gradići Pokret a koji su sada već u nebu, sve do broj-

centar-fokolar otvoren tek 23. listopada 1969. Za muški centar trebalo je pričekati još pet godina.

31. prosinca 1981. Chiara Lubich posjetila je zajednicu Pokreta u Koreji. Susrela je tada i kardinala Kima, koji je sve do svoje smrti bio veliki prijatelj fokolara. Godine 1994. otvoren je kongresni centar za formaciju u gradu Uiwang. Godine 2005. počeo je djelovati korejski Politički pokret za jedinstvo. Danas postoje fokolari i u Daegu, dok su zajednice Pokreta prisutne u oko četrdeset gradova i gradića, u svim pokrajima zemlje, i broje oko 25 tisuća pripadnika. U Mokcheonu su prisutni najzauzetiji članovi.

"Ovdje sam pronašla zreo Pokret, što znači ozbiljnost, dostojanstvo, sposobnost za inventivnošću, umjetničke talente, političke talente i mnogo sposobnosti u izgradnji zajedništva", bio je dojam koji je Maria Voce rekla na završnoj konferenciji za medije. Upravo radi te zrelosti uputila im je izazov: "Korejci, na koje svijet gleda sa sve većim zanimanjem, mogu mnogo dati i drugim azijskim zemljama". ■

(2) arhiv SIF

NA CILJU

Dok je toga jutra 6. siječnja na svečanoj sv. misi čitao molitve vjernika, Salvatore Butiglieri neobično je zračio svojom pojavom. Nakon blagdanskog misnog slavlja svečano je pozdravio svećenike i ljude koje je susreo, a kad je došao kući, otvorio je Bibliju i utonuo u čitanje. Nešto kasnije Bog ga je njegno pozvao k sebi.

Toto, kako smo ga zvali, bio je sin majke Hrvatice i oca Talijana, rođen u Splitu ratne 1943. Djetinjstvo mu je bilo ispunjeno oskudijevanjem i brojnim drugim nedaćama, a već u četvrtoj godini obolio je na srce. Od tada su njegov život pratili česti boravići u bolnicama. U 19-oj se godini operirao, a pet mjeseci kasnije i oženio. Obnovljen, relativno zdrav, ojačan ljubavlju supruge Zlate, počeo je raditi i istodobno studirati. Sretno životno razdoblje okrunilo je rođenje djece, kćи Silvane i sina Renata. U 30-oj godini slijedila je uspješna operacija srčanih zalizaka u Houstonu, kod glasovitog kardiologa DeBakeya. Nakon 4 godine normalnog života, zbog poteškoća je 1976. trebalo opet u Houston. Životna neizvjesnost, ali i materijalna strana dugih putovanja i liječenja iscrpili su Tota, a kad više nije imao snage, zamolio je Boga da On preuzme taj teret. Uz pomoć i podršku mnogih ljudi ostvarila se i treća operacija u Švicarskoj.

Preko farmaceutkinje Tanje Tomić koja mu je do tada nabavljala lijekove susreo se s Pokretom fokolara. Vidjevši želju ovih osoba da im pomognu bez ikakvog interesa, Toto i Zlata osjetili su olakšanje i zadobili mir. Učinilo im se da ih oduvijek poznaju. Krizne i bolne situacije nakon operacije nadilazili su velikom podrškom novih prijatelja.

Vjera u Božju ljubav u njemu je postajala sve čvršća. Od te 1987. godine njegov se život

arhiv NS

Darovane godine

počeo mijenjati. Pronašao je svoje mjesto u Pokretu fokolara kao volonter. Nakon jednog susreta u Rimu napisao je Chiari: "Predivan je osjećaj piti vodu na izvoru. Iskustva novih prijatelja diljem svijeta za mene su dar i neizmjerno bogatstvo. Moj su duhovni razvitak, smjernice mog novog života. Ovaj i ostali susreti u mene su usadili tvoju predivnu misao: 'Ako ste u ljubavi, onda ste u svjetlu'. To je postalo smisao mog novog života."

Osobito iskustvo zajedništva Toto je doživio u vrijeme rata, kada se njegova obitelj našla u materijalnim poteškoćama. Ono je njemu i supruzi dalo snagu da sve lakše prebrode.

Govorio je da je jedini fenomen koji živi nakon tri operacije srca i svih ozbiljnih kardioloških problema. Često je morao biti hospitaliziran zbog raznih pretraga. Sve te poteškoće bile su mu prilika da se uteče Božjoj ljubavi.

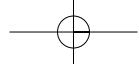
A kad je u Slobodnoj Dalmaciji osvanuo članak u kojem se dr. DeBakey optužuje da je stekao svjetsku slavu eksperimentirajući na teško oboljelim

a siromašnim hrvatskim mladićima, Toto je pohitao u redakciju braniti liječnika koji je njemu i mnogima spasio život: "Ako su neki njegovi pacijenti i umrli, proživjeli su pet, deset ili petnaest godina života nakon što su operirani. Ne možete ni zamisliti što znači čovjeku kome smrt kuca na vrata darovati pet ili deset godina normalnog života... DeBakey nije samo liječnik, već čovjek golemog srca. Dao mi je lijekove od neprocjenjive vrijednosti. Sve ove godine šalje mi čestitku za Božić i adrese koje mi trebaju radi liječenja... Znate, moje nesreće su me promijenile. Danas znam da me spašavalo nešto odozgo. Ali nikad neću moći dovoljno zahvaliti dr. DeBakeyu čije sam ja remek-djelo!"

Toto je želio da život koji mu preostaje bude veliko hvala Bogu za svu ljubav koju je od Njega primio. Svakog je dana na misi čitao molitve vjernika, a na dan njegova odlaska župnik i vjernici sabrani u prepunoj konkatedrali sv. Petra u Splitu molili su za njega, nakon što je on toga jutra molio za sve njih. ■

Na slici: Salvatore Butiglieri-Toto. Zajedništvo koje je doživljavao u velikoj obitelji Pokreta fokolara pomoglo je njemu i obitelji lakše prebroditi životne poteškoće.

Andreja Kadunc

OBITELJ

Tko me ljubi, njemu ću se očitovati

Drugi susret za rastavljene i ponovno vjenčane parove u Castel Gandolfu

Ivana
Cvetković

Ublagoj proljetnoj klimi rimskog Castel Gandolfa u Centru Marijapoli održao se 2. susret za rastavljene i ponovno vjenčane parove od 15.-17. siječnja. Prvi takav susret održan je 2008. godine, a ove je godine papa Benedikt XVI. poslao svoj blagoslov za rad u traženju novih pastoralnih smjernica koje bi ovim parovima i Crkvi omogućili da njihova, objektivno teška situacija, bude manje bolna. Na susretu je sudjelovalo preko 150 parova iz Italije, Portugala, Španjolske, Francuske, Švicarske i 3 bračna para iz Hrvatske koji su aktivno sudjelovali u radu.

Giulio Caccialanza, svećenik isusovac, naglasio je da Crkva ne

moe nikoga suditi niti osuditi, da je to pridržano Bogu. Također je naglasio da je Crkva molila organizatore ovog susreta i sudionike da traže Boga u svim izvorima gdje se može naći te pojasnjo parovima zašto Crkva ne dopušta pristupanje euharistiji u ovim prilikama. Ponajprije je istaknuo da Crkva nikad nije odbacila ove parove, no Isus je povjerio pričest Crkvi i ona određuje tko joj može pristupiti. Situacije u kojoj se nalaze ovi parovi nisu u punom jedinstvu s Isusom. Euharistija je javni znak našeg jedinstva s Isusom, ona nije privatna stvar i oni koji su odabrali ovakvo zajedništvo, znaju da ono nije u sukladnosti s Evandeljem. Mogli bismo reći da

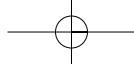
je neki drugi par stalno u svadi, nasilju, alkoholu... te je subjektivno lošiji od obitelji u kojoj se ljubi bližnjega, no brak ima veliku društvenu važnost, on je kolijevka društva, i iako se posljednjih desetljeća pomalo zaboravilo na tu dimenziju braka, ona objektivno nije prestala.

Crkva potiče ove parove da mole, ljube bližnjega, čine djela milosrđa te traže Boga iskreno. Postoji tzv. 'duhovna pričest' kojoj se može pristupati, a temelji se na samoj želji vjernika da primi Isusa. "Na koncu, bit ćemo suđeni po tome koliko smo ljubili brata ('Jer ogladnjeh i dadoste mi jesti; ožednjeh i napojiste me; stranac bijah i primiste me; gol i zaognuste me; oboljeh i pohodiste me; u tamnici bijah i dodoste k meni.'"), a ne po broju pričesti koje smo primili" – zaključio je o. Caccialanza.

Traženje jedinstva s Bogom

Početak susreta obilježilo je podsjećanje na temelje karizme jedinstva, a to su riječi ljubavi i milosrđa iz Evandelja. "Bog nas ljubi beskrajno. A ako nas Bog toliko ljubi – podsjetili su moderatori susreta, bračni par Anna i Alberto Frizo, odgovorni za granu Pokreta Nove obitelji – mi moramo odgovoriti ovoj beskrajnoj ljubavi konkretno." Dakle, osnovni stav koji trebamo imati je stav povjerenja u beskrajnu Božju ljubav prema nama, bez obzira na težinu grijeha.

Prvi izvor na kojemu parovi koji su odvojeni od sakramenata mogu crpiti svoje zajedništvo s Bogom je priroda. Naime, Bog je u svojoj beskrajnoj ljubavi prema čovjeku ostavio svoj pečat u prekrasnoj prirodi koju je stvorio za njega (Knjiga postanka), pa biti zahvalan za sve stvoreno, uključujući i svoj život, znak je zahvale i ljubavi prema Bogu. Sv. Terezija Avilska je rekla, kako su

nas podsjetili moderatori susreta, da ne treba ići daleko da bismo otkrili Boga jer je On u nama, On nas vodi i zna naše potrebe. Chiara je spoznala da je sve u prirodi skladno i da se jedno prema drugome odnosi s ljubavlju, što je dokaz Božje ljubavi prema nama.

Kako čuti Boga? Kako je u svakome od naših bližnjih Bog, mi Ga ljubimo konkretno ljubeći bližnjeg – treba li potražiti deku koja je potrebna za pothlađenoga, prvi dignuti slušalicu... činiti male stvari, saslušati nekoga, dati kompliment, donijeti na stol vilicu, dati iskreni pogled razumijevanja... dat ćemo to. Ako budemo cijeli dan tako živjeli, primijetit ćemo da je naš život dobio dublji smisao, a Bog će učiniti da osjetimo Njegovu prisutnost u sebi.

Drugi izvor na kojem mogu crpiti parovi svoje zajedništvo s Bogom je Božja riječ, u čemu Pokret fokolara ima veliko iskustvo od samih početaka. Ako živimo po Evandjelu – ako nastojimo rečenice iz Evandjela ostvarivati u svom životu, ono nas vodi k bližnjemu i k ljubavi. A Bog je ljubav.

Treći izvor na kojem se može crpiti jedinstvo s Bogom za ove parove je bol. Bol je drugi čovjekov kruh, a u duhovnosti Pokreta ima posebnu vrijednost (duhovno sjedinjavamo svoje boli s Isusovim bolima, osobito s boli koju je osjetio vapijući Ocu: "Bože moj, zašto si me ostavio?") Iako je bol zbog nemogućnosti primanja euharistije nastala kao posljedica volje ovih parova i samo je sjena Isusove boli na križu – ipak u Božjim očima ima vrijednost ako je iskrena jer je znak duše koja ljubi Boga i htjela bi da je blizu. Ova bol je bol rastavljenosti koju je sam Isus osjetio na križu kada je očajnički želio u tim teškim trenutcima imati Oca uz sebe. Važno je podcrtati da nakon raspeća dolazi uskrsnuće, pa tako

i bol zbog rastavljenosti od Isusa – ako je popraćena vjerom u Božju ljubav, dovodi do uskrsa. Do sjedinjenja i duhovnog jedinstva s Bogom dolazi se upravo preko te boli.

Bračna dinamika ljubavi

U drugom dijelu susreta okupljenim parovima obratili su se psihoterapeut i obiteljski psiholog koji su iznosili zapažanja iz svoje prakse i stručne spoznaje o dinamici unutar para i obitelji, koje su u ovim obiteljima složenije nego u redovitim prilikama. Svaka osoba prirodno teži ljubavi, dok je vjerniku još više na srcu na Božju ljubav odgovoriti ljubavlju prema bližnjima. "No, malo tko je stvarno sposoban izaći iz samoga sebe", kazao je Raimondo Scotto, obiteljski terapeut i psiholog. Ljubiti znači promijeniti središte svoga interesa sa samoga sebe na drugoga. Pravu ljubav možemo prepoznati po nekim značajkama kao što su besplatnost, bezinteresnost, inicijativa, sposobnost oprاشtanja. Koliko je čistija naša ljubav, toliko nam drugi lakše odgovori na nju.

Važno je pri tom znati da taj odgovor nikad ne dolazi po nekom automatizmu i iako ga želi-

mo, neki put do njega neće doći. "Ljubiti nije lako", rekao je dr. Scotto, "biti cjelovit nije lako".

U novu zajednicu ulaze dvije odrasle osobe s određenom prošlošću, ali i djeca iz prethodnih veza koja su ranjena rastavom. Kako dakle uči u nove odnose? Kako izaći iz samoga sebe i okrenuti se drugome? Ponajprije, svaka odrasla osoba treba biti dovoljno zrela da "sama stoji na svojim nogama u svakom smislu" – da bude samostalna i cjelovita u sebi, jer može se dobro živjeti s nekim samo ako smo sami postali cjeloviti. U životu nam je naravno potrebno da nam drugi bude nježan, naklonjen, uvijek na visini našega očekivanja... no naš život ne bi smio ovisiti samo o tome je li netko zadovoljio naše potrebe ili nije. "Neki su ljudi prosjaci cijeli život, stalno traže pažnju i nježnosti od drugoga", kaže dr. Scotto. No istina je da je sazrijevanje proces koji se ostvaruje samo u odnosu s drugima. Bez drugih ne možemo sazreti. ■

(nastavak u sljedećem broju)

1 Mt 25, 35-36

Na susretu za rastavljene i ponovno vjenčane parove bilo je nazočno preko 150 parova iz Italije, Portugala, Španjolske, Francuske, Švicarske i 3 bračna para iz Hrvatske koji su aktivno sudjelovali u radu. Početak susreta obilježilo je podsjecanje na temelje karizme jedinstva, a to su riječi ljubavi milosrda iz Evandjela. Osnovni stav koji trebaju imati ovi parovi je stav povjerenja u beskrajnu Božju ljubav prema njima.

(2) Roberto Rigo

DUHOVNOST JEDINSTVA

Kad govorimo o odgoju, prirodno je da se moramo suočiti s dva subjekta: odgojiteljem, učiteljem – kojemu je zadaća učiti i odgajati te učenikom – kojega treba odgojiti.

Vezano uz lik odgojitelja, učitelja, u evanđelju nailazimo na jednu Isusovu rečenicu nad kojom se valja zamisliti, koja može rasvijetliti odgojni rad, a on mora započeti u obitelji. Rečenica glasi: "Jedan je učitelj vaš, a svi ste vi braća" (Mt 23,8).

Za Isusa postoji samo jedan učitelj, on sâm.

Time ne nijeće postojanje autoriteta, očinstva, ali on se ne smije tumačiti kao vlast ili moć, već kao služenje. Naime, u

Gledajući njega, može se zaključiti da prvi način odgoja, čak i roditeljskoga, ne smije biti učenje i opominjanje, već nasnojanje da do kraja živimo kršćanski život. Roditelji moraju živjeti ono što će poslije zahtijevati od svoje djece. Traže li iskrenost, zalaganje, vjernost, poslušnost, ljubav prema braći, čistoću, strpljivost, oprاشtanje? Neka djeca najprije u njima vide sve te pozitivne osobine.

U majci i ocu djeca uvek moraju imati neosporne primjere na koje se mogu pozvati.

Još jedno od obilježja u načinu Isusova odgoja je pružanje pomoći svojima, primjerice, prisjetimo se kako je stišao oluju na moru (usp. Lk 8,24).

Ne treba nikada nametati vlastite ideje, nego ih ponuditi s ljubavlju – da budu izraz ljubavi.

Djeca su ponajprije Božja, a ne naša. Zato se prema njima ne smijemo ponašati kao da su naš posjed, već kao prema osobama koje su nam povjerene.

Isus se ne ustručava, kada je potrebno, odlučno i snažno opominjati. Petru koji ga je pokušao odgovoriti od toga da se suoči sa svojom mukom rekao je: "Nosi se od mene, sotono! ... Nije ti na pameti što je Božje, nego što je ljudsko!" (Mt 16,23).

Nužno je opominjati. Opominjanje je sastavni dio odgoja: "Tko štedi šibu mrzi na sina

Isus odgojitelj

Odlomak iz govora Chiare Lubich na kongresu Pokreta novih obitelji, pod naslovom Obitelj i odgoj, održanoga u Castel Gandolfu, 2. svibnja 1987.

Chiara Lubich

služenju koje je ljubav ne djeluje samo čovjek, već Krist u njemu, pa tako Krist ostaje najveći, prvi Učitelj.

Ako je pak Isus učitelj, dužnost kršćanskih roditelja je uprijeti oči u Njega – kako bi naučili odgajati.

No, kakav je Isus bio odgojitelj?

U Isusu – odgojitelju ističu se neke vrlo važne osobine.

On, ponajprije i nadasve, odgaja primjerom, utjelovljuje svoj nauk. Ne nameće breme koje sâm nije u stanju nositi: "Jao vama, zakonoznaci! To varite na ljudе terete nepodnositive, a sami ni da ih se jednim prstom dotaknete" (Lk 11,46). Isus ostvaruje, sâm čini ono što zahtijeva od drugih.

Roditelji koji se već prirodno skrbe za svoju djecu moći će učiniti puno više, a posebice puno bolje, ako u svoju naravnu ljubav ugrade i nadnaravnu, ako ljube Božjom ljubavlju, ljubavlju koja ljubi prva i ne očekuje ništa zauzvrat. Takva ljubav nikada ne ostavlja ravnodušnim.

Nadalje, Isus ima povjerenja u one koje odgaja – što se može zaključiti iz riječi koje je uputio preljubnici: "Idi, i odsada nemoj više grijesiti!" (Iv 8, 11). On vjeruje u mogućnost da će ta žena započeti ispravno moralno živjeti.

Isus ostavlja slobodu i odgovornost u odlučivanju, kao što je učinio u susretu s bogatim mladićem (usp. Mt 19,16).

svog, a tko ga ljubi, na vrijeme ga opominje" piše u svetoj knjizi Izreka (Izr 13,24). Bog, koji je, poput oca i učitelja, sâm odgajao svoj židovski narod, odgajao ga je učenjem i opominjanjem.

Jao nama, ako ne opominjemo! Odgovarat ćemo za taj propust!

Ostavlja dubok dojam rečenica proroka Ezejela: "Ne progovoriš li i ne opomenesi li bezbožnika da se vrati od svojeg zloga puta, bezbožnik će umrijeti zbog svojega grijeha, ali krv njegovu tražit će iz tvoje ruke!" (Ez 33, 8).

Dakle, dužnost je roditelja opominjati. Opomena, smirenje, staloženo i iskreno izrečena, utječe na odgovornost djece i sjećat će se.

8,15 - 12,10

Isus, u prekrasnoj prisopodobi o izgubljenom sinu prikazuje Očovo, a time i svoje, milosrđe prema onima koji se vraćaju k dobru, koji se kaju.

Roditelji se prema djeci trebaju ponašati kao što se Bog ponaša s nama.

Očovo i majčino milosrđe trebalo bi postati takvim da doista sve zaboravi i prekrije Božjim milosrđem (usp. 1 Kor 13,7).

Ponavljanja koja podsjećaju na negativnu prošlost nisu u skladu s Isusovim načinom odgajanja. Zato je lako naslutiti zašto su neprihvatljiva.

argumentu.

Tako bi trebalo biti i u obitelji. Takozvane duge propovijedi djeca ne prihvataju. Dostatno je nekoliko riječi koje su izraz iskrene, čiste i bezinteresne ljubavi. Isus se služi dijalogom, izmjenjuje pitanja i odgovore, služi se izrekama, a s pismoznancima i farizejima raspravlja.

Između roditelja i djece razgovor se nikada ne smije prekinuti, bila djeca mala ili odrasla. Mora biti uvek otvoren, smiren, konstruktivan – kao među prijateljima. Često

Evangelje prikazuje Isusa koji govorи: "kao onaj koji ima vlast" (Mt 7,29).

Roditelji – utječući se milosti koju kao takvi imaju – nikada ne smiju zatajiti u svojoj odgojiteljskoj zadaći. Djeca, u dnu srca, to od njih zahtijevaju. Ne osuđuju ih uzalud, a ponekad i nemilosrdno kažnjavaju kad im zataje istinu.

Isus je odgajao tako da je svojima predao "svoj" karakterističan nauk: "Ovo je moja zapovijed, da ljubite jedni druge" (Iv 15,12). A, točno određujući ono "kao što sam ja vas ljubio", predstavio se "učiteljem" takve ljubavi.

Budući da je ovaj nauk sinteza Evangelja, mora biti vrhunac učenja koje će roditelji prenijeti svojoj djeci.

Roditelji bi trebali tako dobro oponašati Isusa u življenu ove zapovijedi da je djeci mogu ponoviti kao svoju: dječice moja, ljubite se kao što sam vas ja ljubio.

Dakle, oponašati Isusa.

Oponašati ga

kao učitelja.

Oponašati Isusa, ili bolje, dopustiti mu da živi u nama.

Najbolje bi bilo da On sâm zauzme mjesto u nama.

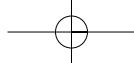
Ako On bude živio u nama, naše odgojno ponašanje bit će besprijeckorno. Ako On kao odgojitelj uđe u naše obitelji, zauzme mjesto u našim obiteljima, savršeno ćemo ispuniti svoju zadaću.

Isus ne niječe postojanje autoriteta, očinstva, ali on se ne smije tumačiti kao vlast ili moć, već kao služenje

Isus uči posvuda, u sinagogi, na gori, po putovima Galileje i Judeje, u jeruzalemском храму. I roditeljima svako mjesto može biti korisno za poučavanje. Isusov način izražavanja je nov, bez obzira na običaje tadašnjega vremena. Govori živopisnim, stvarnim, kratkim i jasnim rečenicama. Izbjegava svako opširno izlaganje, često u jednu rečenicu sažima sve što želi reći o određenom

se događa da se neko od djece – iako je upoznalo životno evanđeosko svjedočanstvo svojih roditelja – udalji od njih, a ponekad i od vjere. Ni s takvim se djetetom odnos nikada ne bi smio prekinuti, bez obzira na to kojim putem ono krenulo, koje ideologije slijedilo, pa bile one i vrlo daleke od Boga, odnosile se na život s drogom ili iskustva potpuno oprečna od obiteljskoga moralnog odgoja.

AKTUALNO

*S lijeva na desno:
muftija Aziz ef.
Hasanović, biskup
varaždinski
i predsjednik
komisije HBK za
odnose s državom
Josip Mrzljak, član
Europskog
parlamenta i član
pregovaračkog
odbora Europskog
parlamenta s
Hrvatskom Berndt
Posselt i Anna
Zaborska članica
Europskog
parlamenta i
predsjednica
Odbora za ženska
prava
i ravnopravnost
spolova.*

Uorganizaciji udruge "Glas roditelja za djecu – GROZD" 31. siječnja održan je okrugli stol na temu: "Kako promovirati općeljudske vrijednosti na široj društvenoj i političkoj razini?"

Govornici su bili članovi Europskog parlamenta: Anna Zaborska iz Slovačke, predsjednica Odbora za ženska prava i ravnopravnost spolova, veliki prijatelj Hrvatske Berndt Posselt iz Njemačke, predsjednik Paneuropske unije Njemačke i član pregovaračkog

Kako promovirati općeljudske vrijednosti

Članovi Europskog parlamenta na okruglom stolu u dvorani "Vijenac" u Zagrebu

**Željko
Scotti**

odbora Europskog parlamenta s Hrvatskom, te Antonio Cancian iz Italije, član pregovaračkog odbora Europskog parlamenta s Hrvatskom. Uz njih uvodničari su bili i biskup varaždinski, predsjednik Komisije HBK za odnose sa državom mons. Josip Mrzljak, glavni imam zagrebački i zamjenik muftije Aziz ef. Hasanović, državni tajnik za zdravstvo u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi dr. Ante Zvonimir Golem, saborska zastupnica Marijana Petrić i Ladislav Ilčić, predsjednik udruge GROZD koji je bio moderator okruglog stola.

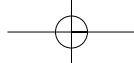
Postavljala su se dva glavna pitanja: "Može li se obiteljske vrijednosti promovirati pa čak i unaprijediti tijekom procesa približavanja Hrvatske Europskoj Uniji?" i "Kako u Hrvatskoj uspostaviti demokraciju – sustav kojim političari i insti-

tucije poštuju i promoviraju vrijednosni sustav većine građana?"

Uvodno je istaknuta važnost Međunarodne akcije "Potpisujem deklaraciju" koju je potpisalo 208.000 hrvatskih građana. Organizirala ju je građanska inicijativa, pristupile su joj brojne građanske i vjerske udruge, a potporu joj je dalo više vjerskih organizacija. U prosincu 2009. godine peticija je predana Europskom parlamentu u Strasbourg, a kopija peticije sa sadržajem Međunarodnog poziva na zaštitu prava i dostojanstva ljudske osobe i obitelji biti će predana Vladi Republike Hrvatske 1. veljače u nazočnosti EU parlamentaraca. Biti će to rezime aktivnosti obilježavanja 60. obljetnice donošenja Opće deklaracije o ljudskim pravima Ujedinjenih naroda.

Europarlamentarac i kršćanski demokrat iz Münchena Berndt Posselt istaknuo je da je dugo vezan za Hrvatsku jer se nalazi u svom četvrtom mandatu i da je 8 godina intenzivno surađivao na području zaštite ljudskih prava. Smatra da se treba boriti i izboriti za opće vrijednosti i da za kršćane i vjernike ne bi trebali postojati prijepori oko EU. Svakako bi trebalo odbaciti misao da je EU antikršćanska. Glas vjernika se treba čuti kao većina ili kao kvalificirana manjina jer korijeni Europske Unije su kršćanski i nalaze se u njezinim temeljima.

Anna Zaborska, europarlamentarka (2004.) iz Slovačke, na okruglom je stolu govorila o svom iskustvu vjernice i političarke koja je aktivno radila u predsjedništvu Odbora za ljudska prava. "Vrlo jasno treba postaviti okvire što je to građanin a što kršćanin, što je to

kršćanska svijest. Niti trebamo ideologizaciju religije, niti teologizaciju politike. Obitelj kao temeljna ljudska vrijednost treba biti zaštićena, a svaki roditelj mora moći sudjelovati u odgoju svoje djece." Istaknula je proces koji je europski Odbor za ljudska prava u kolovozu 2009. dovršio kad je donio preporuku da roditelji imaju pravo na odgoj i obrazovanje svoje djece u duhu svojih vrijednosti, međutim Europski sud za ljudska prava donio je presudu u kojima raspela i križevi vrijedaju osjećaje drugih, što dovodi do absurdnosti dviju praksi.

Europarlamentarac Antonio Cianciani, koji je došao sa suprugom, govorio je da se u politici treba biti vrlo jasan i određen ako se želi promovirati kršćanske vrijednosti: "U prvom redu tu ističem osobu koja treba biti u središtu naše rasprave, dakle čovjek od prirodnog začeća do smrti; drugo, to je obitelj u kojoj se odgajamo, a i Europska Unija je velika obitelj i mjesto naših susreta; na trećem mjestu je društvo, a zdravo društvo se temelji na ljubavi. Spomenuo bih i encikliku pape Benedikta XVI. koja govorio o istini i milosrđu. Inicijative trebaju polaziti od svakoga od nas, kako bismo kao vjernici mogli postići određeni rezultat i ostvarili državu blagostanja koja promiče istinu."

Predsjednik Komisije HBK za odnose s državom, varaždinski biskup mons. Josip Mrzljak, rekao je da je u našoj javnosti prisutna kristofobija te svima postavio pitanje: 'Zašto?' Kazao je: "Ne bojmo se otvoriti vrata Kristu kako bismo sve više otkrivali Božju riječ".

Efendija Aziz Hasanović, glavni imam zagrebačke džamije i zamjenik muftije, rekao je da je prava vrijednost što postoji udruga GROZD koja

promiče općeljudske vrijednosti, da je Hrvatska već Europa i da se s njom ponosi jer je riješila pitanja koja tiše mnoge europske muslimane. Istakao je negativni primjer Švicarske koja je u pogledu gradnje minareta dokinula ljudska prava muslimana. "Naš se glas u Hrvatskoj čuje kao i glas ostalih vjerskih zajednica", potvrdio je.

Državni tajnik za zdravstvo dr. Golem govorio je da u približavanju Hrvatske EU nije bilo prisile ni pritisaka, već da EU ima svoje standarde i od nas traži minimum regulacije. Svaka država ima pravo implementirati svoja rješenja koja su u skladu s nekim moralnim i općim vrijednostima. Uloga Crkve i drugih vjerskih zajednica je velika i stoga je obveza da se to pretoči u zakonodavni okvir. On osobno a i Vlada RH smatraju da je obitelj temeljna zajednica društva i da čovjek treba biti u središtu pozornosti.

Saborska zastupnica Marijana Petir pozvala je laike na veću političku aktivnost na koju, kako kaže, pozivaju i dokumenti Drugog vatikanskog sabora. Smatra da se vjernici laici trebaju više angažirati kod predlaganja zakona, primjerice sada

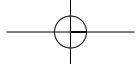
kada se mijenja Ustav RH i izborno zakonodavstvo. Po njenom mišljenju trebalo bi izmijeniti vodeću ulogu stranačke politike i više omogućiti glasovanje po savjeti svakog pojedinog zastupnika. Na taj način povećala bi se odgovornost za djelovanja koja promiču iste vrijednosti i povećala senzibiliziranost naše javnosti. U tom procesu trebaju se angažirati i pojedinci i udruge – poput GROZDA-a, Hrvatskog katoličkog liječničkog društva i Hrvatskog Caritasa koji to već uspješno čine – kako bismo promijenili sadašnju situaciju, kada se govorи o općeljudskim vrijednostima kao što su obitelj i dostojanstvo čovjeka, te da se u kočnicama može utjecati na zakone koji se donose.

U smislu odgovornosti za širenje općeljudskih vrijednosti u širem društvenom kontekstu, ovaj hvalevrijedan okrugli stol pokazao je način na koji treba koncipirati aktivnosti pojedinača, udruga, zajednica i pokreta u našem društvu i kako osmišljavati budući rad vjernika u našoj zajedničkoj obitelji, Europskoj Uniji. ■

Efendija Aziz Hasanović, glavni imam zagrebačke džamije i zamjenik muftije, rekao je da je Hrvatska riješila pitanja koja tiše mnoge europske muslimane. Lijevo: saborska zastupnica Mirjana Petir.

(2) Željko Scotti

MLADI

Krag

Tajna sreće

*Krenuo sam umirati i što god mi se dogodi više mi nije važno:
Sada želim nestati u Isusovu napuštenom srcu.
Sva ova muka zbog sebičnosti i ispravnosti
u ljubavi nestaje: opet sam zadobio svoju slobodu.
Krenuo sam umirati ovoj smrti koja više ne umire;
sad se želim radovati s Bogom u njegovoj vječnoj mladosti.¹*

Francesco Chatel

Mnogi ljudi sebe zamišljaju kao neku stijenu, kao monolit otporan na vrijeme kojega ništa ne može ogrepsi. "Ja sam takav", potvrđuju s prividnom sigurnošću te na taj način opravdavaju nemogućnost mijenjanja ili shvaćanja drugačijih načina života.

Osobe i skupine koje usvajaju ovakav model života sklone su se štititi od drugih, bojeći se da ih oni dotaknu ili osiromaše. Obično nastoje da drugi postanu kao one, da drugi prošire svoje granice. U potvrđivanju vlastitoga 'ja', osobnoga ili skupine, kod njih nema prostora za druge. Zato se nalaze u neprestanim sukobima.

Gledajući malo na situacije u

mnogim krajevima svijeta, naslućujemo da takvu logiku usvaja prevelik broj ljudi, a ona dovodi do sve većeg zatvaranja, do mržnje i nasilja.

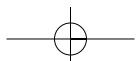
Svi smo u traženju ostvarenja i sreće, a u navedenom slučaju svatko je traži štiteći se i šireći se. Pod cijenu da drugima ukine tu istu mogućnost. No koliko god netko bio jak... uvijek će naići na nekoga jačega koji će omesti to njegovo ponašanje i ukinuti mu mogućnost da čini što hoće.

Misao da je sreća u tome da radimo sve što želimo dugoročno se, dakle, pokazuje neostvarivom. Jer uvijek će netko htjeti nešto drugačije i neće nam dopustiti ostvariti što želimo.

No ako je ono što želim ljubav – ljubiti, darivati se – nitko me u tome neće moći spriječiti. Sreća onda neće biti toliko u tome da činim sve ono što hoću, nego da hoću sve ono što činim. Ljubav će me poticati da sve činim dobro, pa i onda kada je teško. Ljubav će me voditi k tome da prihvatom kako su drugi drugačiji od mene i da budem zadovoljan, poput nekoga tko otkrije neočekivani i originalan dar.

Ako hoću, ja mogu ljubiti i u zatvoru, i u nekoj teškoj situaciji, i onoga tko mi nanosi zlo. Nitko me ne može spriječiti da ljubim.

Ako usvojim projekt osobe koja se ostvaruje u darivanju, moći ću bez poteškoća potvrditi

da činim ono što želim: tj. da ljubim i da me to čini sretnim.

Ljubav traži od nas da se otvorimo, da izademo iz sebe, da uđemo u drugoga i da primimo od drugoga. Ne možemo stoga biti potpuno zatvorena sfera ili monolit, nego nešto što ostavlja prostora, što dopušta da ga se 'rani'. Dijalog je stalni pokret i ne dopušta podizanje zidova ili zaštitnih barijera.

Model onoga tko se potpuno darovao nalazimo u posebnom trenutku Isusova života kada je, uzdignut na križ, vatio: "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?" (Mk 15, 34; Mt 27, 46). Ta rečenica, izgovorena iz usta onoga tko se nazvao Sinom Božnjim i koji je donio revoluciju života koja traje još i danas, nakon više od dvije tisuće godina, ne može a da ne dotakne vjernike i nevjernike.

U tome je mjera bez mjere prave ljubavi. One ljubavi koja, u neshvatljivoj stvarnosti Boga koji se poništava iz ljubavi prema čovječanstvu, postaje odgovor na svaku situaciju koja nam može izgledati besmislena i blokirati nas. Piše Chiara Lubich: "Htjela bih posvjedočiti svijetu da je Napušteni Isus ispunio svaku prazninu, rasvjetlio svaku tamu, popratio svaku osamljenost, uništilo svaku bol, izbrisao svaki grijeh".²

Shvaćanje da Isusov život nije završio tim vapajem i smrću, nego predanjem u Očeve ruke i uskršnućem, može nam dati sasvim novi način gledanja na stvarnost. I ništa više neće moći spriječiti naš hod; otkrit ćemo da nostalgična pesimistička izreka: "Nema ruže bez trna" može biti okrenuta u optimističniju: "Nema trna bez ruže", što će nam pomoći da brzo nastavimo, iako uz mnoge poteškoće.

Istina je, svaki odabir, kao i svako putovanje, dovest će nas do suočavanja s teškim trenutcima i doživljavanja napora u hodu. Ponekad će nam izgledati da nam nedostaje dah, drugi put će tama otežavati svaki korak, pa se možemo obeshrabriti ili misliti da smo na krivom putu.

Doživjet ćemo da su poteškoće sastavni dio puta i da nam mogu pomoći da ga prođemo na najbolji način. Ako smo na ispravnom putu, prepreke će nam ga otkriti u njegovoj potpunosti i omogućit će nam da naučimo nove stvarnosti i da otkrijemo nove mogućnosti u nama i u drugima.

I kad nam bude izgledalo da gubimo ono što smo mukom dostigli, doživjet ćemo da je to obavezan prijelaz da bismo našli novu stvarnost, da bismo otkrili koji je sljedeći korak.

Ako, primjerice, jedna po-

Nastojim živjeti dobro i dosljedno svojim uvjerenjima, ali nisam uvijek sretan i pojavljuje mi se sumnja da prijatelji doživljavaju više radosti od mene.

To je razumljiva sumnja, ali se temelji na površnom promatraju. Ono što se prikazuje kao sreća često je samo površinski sjaj koji treba stalno oživljavati mnoštvom emocija kako bi odolio nagrizanju vremena. Dovoljna je jedna nepredvidenost pa da se doživi tako duboka samota i obeshrabrenost koju nas je stid ispričati drugima. Tako se možemo naći u naizgled veselim i bučnim grupama, a u istini sastavljenim od mnogo osamljenih osoba koje nastoje zaboraviti.

Sreća koja se radi iz ljubavi i iz prihvatanja i nadilaženja poteškoća čini manje buke, ali traje u vremenu i doista povezuje osobe.

Da bih bio 'dobar' u nekim odabirima i moram učiniti ono što ne osjećam. Zašto? Nisam li tako u opasnosti da postanem frustriran?

Naravno! Ako sebi nametneš da radiš ono što ne osjećaš, osjećat ćeš se frustriran. No i ako učiniš ono što 'osjećaš', nećeš doživjeti pravu slobodu, kako smo to vidjeli.

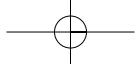
No krenimo redom. Opredjeliti se za nešto samo zato da bi bio dobar ne može te motivirati u dubini tvoga bića, iako je tā motivacija mnogima pomogla na njihovom putu. To je još uvjek način da gledamo sami sebe kao pojedinca a ne kao osobu u odnosu s drugima. Zato tvoja odluka neće biti pravi odabir, nego prilagodavanje nečemu. Isto tako, ako nešto učiniš ili ne učiniš samo zato što te potiče tvoj osjećaj, sljedit ćeš svoje emocije, a ne cjelovitost svoje osobe pa stoga nećeš pravo odabrat. No ako realno odabereš, sa svim sastavnicama koje smo opisali na ovim stranicama, ponekad će te odabir voditi k tome da se nečega odrekneš, no to ćeš učiniti za veće dobro. Učinit ćes pozitivan odabir, a to uključuje i odbijanje nečega. I bit ćes sretan što si to učinio, nipošto frustriran!

teškoća dovede u sumnju odnos s jednom osobom koji mi se činio već učvršćen, njezino nadilaženje omogućit će mi da rastem u tom odnosu mnogo više nego u trenutcima kada mi se čini da sve ide lako.

Stoga se naše ostvarenje i sreća ne dostižu izbjegavajući poteškoće, nego prihvatajući ih kao poticaje da rastemo a, za one koji vjeruju, sjedinjujući patnju što nam ih donose s patnjom Isusa koji na križu vapi napuštenost, ali nastavlja ljubiti. U tome je tajna sreće.

1 I. Giordani, Diario di fuoco, Citta Nuova, Rim 1980., str. 79.

2 C. Lubich, Vez svjetla, Novi svijet 1996.

SLIKOM I RIJEČJU

Napuštena kuća u selu; odnekud se čuje sitan, tanak zvuk.
Dva majušna oka, tek otvorena, začuđeno promatraju svijet...

„Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti.“ (Mt 11, 28)
Koliko puta prolazimo kraj „skrivenih“ poruka; gledamo ih a ne vidimo?

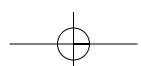
Ljepota je u sitnicama

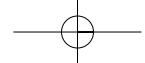
Čovjek traži ljepotu u veličanstvenim prizorima, grandioznim pejzažima, velebnoj arhitekturi, a ona se zapravo najčešće „krije“ tu negdje, među nama, u prolazu, i čeka da ju otkrijemo...

slike i izričaji
**Domagoj
Sajter**

Ugođaj Božića –
ljepota detalja,
mala kuglica
u kojoj se ogleda
svijet, i jedan par
koji čeka dijete.

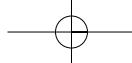

Vrijeme leti, dok se okrećeš,
već je proteklo. Jedan sat nam je na
ruci, drugi na zidu, treći u mobitelu,
i redovito ih provjeravamo,
a ne vidimo kako istodobno pokraj nas
promiču ljudi, priroda, pojave...

Jabuke u šlafroku – usred grada
ostale na grani dugo u zimu,
stotine auta i prolaznika hodaju
ispod, a nitko da bi primijetio
njihove nove snježne šbare!

„Nitko ne može dvaput stupiti u istu rijeku“,
reče grčki filozof Heraklit. Koliko puta smo
prošli kroz isti prolaz, kraj istog susjeda,
možda i sto puta, i to uvijek isti: užurbani,
zabrinuti, „u gužvi“?

INTERVJU

Martina Zubčić,
bronca na
olimpijadi
u Pekingu

Taekwondo klub "Dubrava" sigurno je jedan od najstarijih taekwondo klubova u Hrvatskoj, osnovan davne 1969. godine. Iznjedrio je mnogo boraca svjetskog kalibra, među ostalima i Ljiljanu Kuhtu, sestre Katalinić, Miet Filipović, kao i ostale, sve redom osvajače i osvajačice svjetskih i europskih medalja.

Bila je to prilika za susret s Martinom Zubčić, hrvatskom taekwondo reprezentativkom i osvajačicom brončane medalje na Olimpijskim igrama u Pekingu, a uz to članicom taekwondo kluba "Dubrava".

Možete li našim čitateljima predstaviti sebe sa nekoliko riječi, ali i taekwondo sport i vještini kojom se bavite?

Rođena sam u Zagrebu 1989. godine, no prvih nekoliko godina

Svaka borba može biti pobjeda

Razgovor s mladom hrvatskom taekwondo reprezentativkom Martinom Zubčić, dobitnicom prve hrvatske medalje u taekwondou, brončanog odličja na Olimpijskim igrama u Pekingu 2008.

Željko
Scotti

svog života živjela sam u očevom rodnom mjestu Pridragi, pored Zadra. Godine 1993. se trajno nastanjujemo u zagrebačkoj Dubravi, gdje završavam osnovnu i srednju školu, i gdje započinje moja priča o taekwondou. Počela sam se baviti tim sportom sa 7 godina, kada još puno o njemu nisam ni znala. No kroz sve ove godine treniranja, i taekwondo me razvio kao osobu, oblikovao moj karakter. Taekwondo je borilački sport, ali sportaša uči odgovornosti, samokontroli, disciplini. Taekwondo

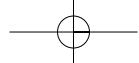
možemo promatrati kao vještinstvu, a i kao sport. On je olimpijski sport, te mu i to pridaje važnost.

Kakvo značenje za Vas ima sport?

Meni je sport jako bitan, konkretno taekwondo. No i da se ne radi o taekwondou, mislim da bi neki drugi sport vjerojatno zauzeo njegovo mjesto. Jednostavno, uživam u sportu, obuzme me taj poriv da budem što bolja, kao uostalom i u svemu što radim u životu, a da ne govorim o natjecateljskom duhu.

Olimpijske igre su završile, brončana medalja je oko vrata, uspjeh, medijska pažnja. Možete li dati opću analizu o prožimanju sportskog duha s tog natjecanja? Kako ste doživjeli Peking i Kinu i kako ste Vi živjeli olimpijski duh?

Meni je olimpijski duh koji sam osjetila u Pekingu već bilo dovoljno priznanje i nagrada za sav dotadašnji trud. Jer osjećaj da si dio hrvatskog olimpijskog tima je već velika privilegija koju sam dotad mogla samo sanjati. U Peking sam i isla uži-

vati u tome, i uzeti sve što mi jedan takav festival sporta može pružiti. A tako je na kraju i bilo, u svojim borbama bila sam potpuno neopterećena, nasmiješena, uživala sam u tomu što radim, i to mi se na kraju vratilo medaljom. Ipak govorim, jednak su sjajna i sva ta poznanstva, pa na kraju i prijateljs-tva koja su započela u olimpijskom krugu.

Kakav je govor sporta u društvu i u životu pojedinca? Kako ste doživjeli svoje uspjehе i priznanja u Hrvatskoj?

Sport je definitivno ugrađen duboko u život našeg naroda. Svi živimo i dišemo s našim sportašima i njihovim uspjesima. Prema svom iskustvu mogu reći da je činjenica što sam sportašica ponekad imala pozitivan, ali ponekad i negativan učinak. U školi sam često izostajala s nastave, a to se događa i sada, kad sam studen-tica Ekonomskog fakulteta u Zagrebu. I zaista sam zahvalna što ima ljudi koji prepoznaju nečiji trud, odricanje, i voljni su izići takvom sportašu u susret. No uvijek se nađe netko tko nema razumijevanja, i s takvima jednostavno nema rasprave.

Može li se isključivo samo pobjeđivati? Kako je to kad izgubiš neku borbu, neko natje-canje, kad doživiš poraz? Može li se protivnika pobjeđivati bez drkosti, častohleplja i poniža-vanja?

Svaka borba može biti pobeda iako se možda presudi u protivnikovu korist. Ponekad to nije odmah vidljivo, jer smo mi svi emotivna bića, i naravno da nakon izgubljene borbe slijedi tuga, i pitanje: Zašto... Ali nakon nekog vremena spoznajemo da je svaki poraz dio puta, i ako idem ka svome cilju, u tome me jedan maleni poraz ne može sprječiti. Moj je cilj biti

Vjera, boja kože, svjetonazor ne određuju moj pogled na protivnicu. Svaka protivnica meni je uvijek ista, i gledam ju kao taekwondošicu, sličnu meni, koja je također došla boriti se i pokazati što zna.

Što kad sport postane stvar daljnijih podjela između bogatih i siromašnih, kada utrka za zaradom plemenitu ideju lišava moralnih vrijednosti?

To je velik izazov za svakog sportaša. Čim se ukaže neka pri-lika za zaradom i čim sportaša ta ideja povede, on se udaljava od plemenitosti sporta. Rijetki su oni kojima je na prvom mjestu sport, stoga se nadam da će ostati jedna od njih.

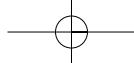
Kako odgajati za sport i kako promicati kulturu sporta? Koliko komercijalizacija sporta utječe na sport i one koji se sportom bave?

Sportom treba ići u škole, pogotovo osnovne. Imala sam tu sreću vidjeti kako djeca reagiraju na sport i poznate sportaše, jer sam kao Ambasadorica zagrebačkog školskog športa, a i

Meni je olimpijski duh koji sam osjetila u Pekingu već bilo dovoljno priznanje i nagrada za sav dotadašnji trud. Jer osjećaj da si dio hrvatskog olimpijskog tima je već velika privilegija koju sam dotad mogla samo sanjati.

(3) privatni arhiv

SVAKA BORBA MOŽE BITI POBJEDA

Nakon osvajanja brončane medalje na olimpijadi u Pekingu, Martinu su svečano dočekali mještani, prijatelji i rodbina u Pridrazi kraj Zadra te je obasuli brojnim darovima

u sklopu projekta 'Čokolino' Sportskih Novosti, bila u nekoliko osnovnih škola i uvijek sam naišla na salve oduševljenja i dječje, iskrene radosti. To je ono što treba promovirati i na taj način privući djecu sportu. Zaboraviti komercijalizaciju, okrenuti se djeci i mladima.

Kako promicati sport i kako štititi dostojanstvo ljudske osobe u sportu s obzirom na medijski interes i pažnju koju sport pobuduje?

Cesto se prelazi ta granica samo medijskog interesa i sportaši nerijetko postaju žrtve medijske bure, te nestaju zajedno s njom. To treba prihvati kao normalnu stvar, pokušati držati neku distancu, sve dok mediji ne shvate da nije bitno tko mi je dečko i što vozi, nego koliko i kakvih treninga treba do olimpijske medalje, kako ih uskladiti sa školom i tomu slično.

Martina Zubčić rodila se 3. lipnja 1989. godine u Zagrebu. Iz svestrane je sportske obitelji. Otac Luka je nogometni igrač, majka Jadranka rukometica, brat Tomislav stolnotenisač, a ona se odlučila za teakwondo. U svijet te istočnjačke borilačke vještine Martina je ušla kao sedmogodišnja djevojčica, a vježba tri sata na dan, što joj je, kako se čini, sasvim dovoljno da postiže vrhunske rezultate preskačući dobne kategorije. Tako u juniorskom uzrastu osvaja zlato u seniorskoj konkurenциji na Europskome seniorskom prvenstvu u Rigi godine 2005. Pobjede na međunarodnim i domaćim natjecanjima osigurale su joj mjesto najbolje natjecateljice u Europi po rang-listi Europske teakwondo unije u kategoriji do 55 kilograma. Kvalifikacije za ovogodišnje Olimpijske igre u Pekingu, kako sama kaže, vrhunac su njezinih odličnih rezultata. Martina voli učiti strane jezike pa govori engleski i talijanski jezik. Talentirana je za crtanje, čime se često bavi u slobodno vrijeme. Glazba i drugi sportovi također ispunjavaju slobodno vrijeme te mlade sportašice. 2008. godine upisuje Ekonomski fakultet u Zagrebu.

Sportski uspjesi Martine Zubčić u olimpijskom ciklusu od 2004: srebrno odličje na Europskome prvenstvu u Rimu (Italija) 2008., brončano odličje na Svjetskome kupu u Bangkoku (Tajland) 2006., brončano odličje na Europskome prvenstvu u Bonnu (Njemačka) 2006., zlatno odličje na Europskome prvenstvu u Rigi (Letonija) 2005., brončano odličje na Svjetskome juniorskem prvenstvu u Suncheonu (Koreja) 2004.

Ines Gribic

Kakav doprinos može dati sport u zblizavanju i međusobnom uvažavanju? Je li sport imperativ vremena u kojem živimo ili je to stvar mode, tržišta, ljudskih navika?

Sport je po meni ono što je

oduvihek bio – čovjekova želja da održi zdravim tijelo, a time i duh. Neovisno o modi ili tržištu. Sport je također sredstvo zblizavanja ljudi, pa je tako i meni donio mnoštvo prijateljstava.

Koliko su sportaši uzor mladima i na koji način bi im to trebali biti. Kako sportom rušiti predrasude, diskriminaciju, nesnošljivost i nasilje?

Sportaši su ti koji bi trebali usmjeravati mlade na sport, ali ne samo to, nego općenito na ljubav prema onome čime se odluče baviti. Nije uvijek bitan samo uspjeh, novac, medalja, bitno je potruditi se, pokušavati, biti uporan i odlučan, mjerljivo sa samim sobom, ni s kim drugim. Takvo razmišljanje sigurno pomaže rušenju predrašuda, diskriminacija i nasilja.

Kako u sportu živjeti pravilo koje kaže: "Čini drugima ono što želiš da drugi tebi čine"?

Pa upravo time da se ne borimo protiv drugoga, nego nam drugi pomaže da razvijamo same sebe, da postajemo brži, jači, viši.

PSIHOLOG

Cesto mijenjam raspoloženje i srdim se, a volio bih da mi je dobro raspoloženje uvijek nadohvat ruke. Što učiniti kako bih se uvijek mogao smiješiti životu?

(Franjo)

Ponajprije treba razdvojiti dvije stvari: trebamo znati što nam prijeći dobro raspoloženje – koje su prepreke – i što učiniti kako bismo ga pobudili. Znači da najprije moramo točno znati koja mentalna stanja trebamo izbjegavati. Najvažnije je kontrolirati razdražljivost – treba je obuzdati čim izbije, a još je bolje preduhitriti je tjelesnim aktivnostima. Nadalje, moramo vrlo paziti na neumjeren kriticizam i ogovaranje. Čim počnemo nekoga osuđivati, primijetit ćemo, možemo biti sigurni, da će dobro raspoloženje u nama početi kopniti. Druga prepreka je samosažaljenje koje se rađa iz želje da se uvijek prikazujemo žrtvom, hvalimo sami sebe, zavidimo, negodujemo i osje-

prema sebi i drugima. Valja se izlagati pozitivnim utjecajima, pa i najjednostavnijima, poput čitanja dobrih knjiga, onih humorničnoga sadržaja, slušanja glazbe, uključujući i opere, primjerice *Sevijskog brijača*. No, nadasve je preporučljivo razviti sposobnost prihvatanja života. Kloniti se pasivnosti i bezvoljnosti. Valja prihvatiti ono što nam se dogodi, a odmah zatim učiniti sve što je u našoj moći kako bismo promijenili stanje. Drugim riječima, treba suradivati s neminovnim. Ako se dogodi da nemamo vremena ili načina ukloniti neko duševno stanje izazvano razdražljivošću ili žalošću, pa se moramo suočiti s nekom situacijom ili učiniti određenu stvar, dobro je primijeniti psihološku tehniku koja se zove *kao kad bi*. To znači – ponašati se kao da toga

mišlju da nije jedini koji ju je toga dana platilo. Drugim riječima, moram još malo srediti tivnost svakoga događaja i razviti sliku pa onda jati osjećaj za razmjere. Jedan je tekst....

Istočnjački mističar rekao: "Tko život promatra sa strahom ispod života je. Tko život shvaća ozbiljno u životu je. Ali, tko život promatra kroz radostan osmijeh uzdiže se iznad svijeta!".

Na kraju, želio bih naglasiti da je važnije ukloniti prepreke, ili ih barem naučiti prepoznati – nego stvarati uvjete za dobro raspoloženje – zato što je podsvijest, po svojoj naravi, nositelj dobrog raspoloženja. Stoga, ako naučimo izbjegavati prepreke, podsvijest je, sama po sebi, na dobrom putu. Ona je stvorena da živi u sadašnjosti, a ne u prošlosti ili budućnosti. Ako ne dopustimo tjeskobi da nas zarobi zbog doživljenih gubitaka ili briga za ono što bi se moglo dogoditi, podsvijest će nam automatski dopustiti da budemo dobro raspoloženi. Dobro raspoloženje ne treba usvojiti, ono već živi u nama. Ono je jedno od temeljnih ljudskih stanja.

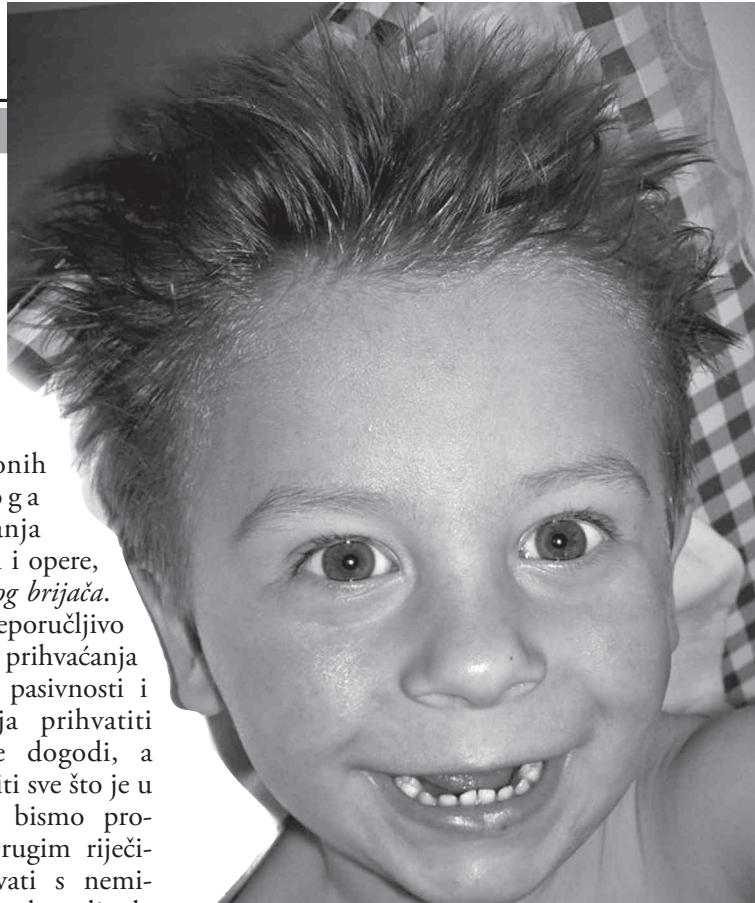
Pasquale Ionata

Dobro raspoloženje je već u nama

ćamo želju za osvetom. Ako netko nema takvih osjećaja, time samo pridobiva. I na kraju, valja spomenuti da je tu i nesttopljivost, posljedica žurbe – u svih onih koji ne poznaju umijeće čekanja. Sve su to prepreke za dobro raspoloženje. Uvjeti za postizanje dobrog raspoloženja su različiti, ima ih više. Primjerice, valja znati gojiti pozitivna duševna raspoloženja

duševnog stanja nema, dobrohotno se smiješti i razgovarati s osobom na koju smo srditi.

Svi ovi savjeti služe nadasve za smirenje – koje je preduvjet dobrom raspoloženju. Kad nam se u životu dogode nemile stvari, moramo naučiti ne poistovjećivati se s njima. Ne smijemo dopustiti da nas uvjetuju nekakva prehlada ili nezgoda. Ako netko mora platiti kaznu, neka se utješi

SPORT

U maloj sportskoj školi u Koprivnici djecu se nastoji poučiti o korisnosti svakodnevnog vježbanja za njihovo zdravlje i pripremiti ih za kasniju specijalizaciju po sportovima. Dolje: škola klizanja.

Mala sportska škola započela je s radom 1999. na inicijativu prof. kineziologije Ivana Pala, informira nas prof. Marina i dodaje da je Koprivnica grad prijatelj djece, a plaketu su dobili zbog velike brige za djecu i mlade općenito, u što idu i sportske aktivnosti koje se provode u ovoj školi.

Osim sportskog dijela, u školi je naglasak stavljen i na odgoj,

Sport mijenja sliku grada

Marina Tomac-Ročević, profesorica fizičke kulture i sportska voditeljica Male sportske škole iz Koprivnice, 17. listopada prošle godine vrlo je živo predstavila ovaj projekt na Sportmeetu, međunarodnom skupu sportskih djelatnika u Križevcima

**J. Branimir
Kovačević**

pa je zato uz kineziologa na satu uvijek prisutan i odgojitelj. Ovdje se djeca poučavaju kulturni življjenja, primjerice samokontroli, jer moraju u tijeku sata čekati u redu da dođu na određenu spravu i sl. Trog-

dišnjake uče i osnovnom odgoju: kako se sami presvući, kako obući dres, kako navući tehnice, osnovama sportske i opće kulture te sportskom ponašanju: ako izgube u nekoj igri da to nije tragedija; da znaju pružiti ruku prijateljstva suparniku bez obzira na rezultat natjecanja. Organiziraju i olimpijski festival dječjih vrtića (17 vrtića je sudjelovalo na zadnjem), dakle međusobne susrete gdje se oni druže kroz sport. Iz male škole djeca odlaze u klubove, gdje dosta njih ima odlične sportske uspjehe.

Koje su glavni ciljevi i program Male sportske škole?

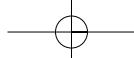
Želimo naučiti djecu o korisnosti svakodnevnog vježbanja za njihovo zdravlje i pripremiti ih za kasniju specijalizaciju po sportovima. Pri tome je obuhvaćeno više programa, ovisno o dobним skupinama i specifičnostima djece, kao i vrsti sportske aktivnosti. Radimo s djecom u dvoranama u vrtićima i osnovnim školama. Prilagodili smo program škole nogometu za djecu predškolske i školske dobi. Vodimo školu plivanja od beba do djece školske dobi, a u radu s djecom s posebnim potrebama dolazi do izražaja individualan pristup.

Imamo organiziranu školu skijanja i snowbordinga, kao i školu klizanja.

U čemu je vaša posebnost?

Posebnost je suradnja profesora kineziologije i diplomiranih odgajateljica u radu sa djecom

predškolskog uzrasta koja je važna upravo zbog posebnosti dječjeg fizičkog i psihološkog rasta i razvoja.

Satovi se odvijaju dva puta tjedno u dvoranama dječjih vrtića i škola ovisno o dobi djece, od 45 do 60 min.

Djeca su podijeljena u grupe ovisno o njihovoj dobi, a radi se po fazama: uvodni, glavni i završni dio. U vježbe s djecom poželjno je uključiti roditelje, pri čemu ih se poučava o značenju pravilne prehrane za djecu.

U Maloj sportskoj školi trenutno honorarno radi 18 stručnjaka, od toga 13 diplomiranih kineziologa i 5 diplomiranih odgojiteljica.

Koji su programi najviše zastupljeni u vašem radu?

Jedan od važnijih programa je rana obuka plivanja po Fredovoj metodi, tzv. 'Bebe ribe', a vrši se uz pomoć Fredovog koluta koji djeci omogućava veću sigurnost i optimalan plivači položaj.

Vježbe plivanja odvijaju se uz sudjelovanje roditelja, a uz vođenje stručnog učitelja plivanja. Prema toj metodi, program je podijeljen po stupnjevima, počevši od djece u dobi nižoj od godine dana.

Program obuke plivanja za djecu školske dobi od 7 do 10 godina ima identične metode kao i u već navedenim skupinama, ali su zahtjevi veći. Djeca uče i usavršavaju plivačke tehnike: kraul, leđno, prsno, delfin. Nakon toga slijedi usavršavanje plivačkih startova i osnovnih plivačkih okreta, da bi se prešlo na slobodno plivanje dužih dionica i preron što duže dionice ronjenjem na dah.

Imaju li svi polaznici isti program ili postoje neke razlike?

Na ovom stupnju, dječake se uči osnovnim elementima vaterpola, a djevojčice elementima

sinkronog plivanja, nakon čega počinje usmjeravanje djece prema plivačkom, ronilačkom, vaterpolo, ili sinkronom klubu. Stanovite razlike postoje, ovisno o potrebama i pristupu, jer netko je tu u svrhu rekreacije ili u svrhu kineziterapije.

Osim plivačkih sportova na što se još usmjeravate i postoji li neka selekcija?

Osim sportova u vodi, organiziran je rad i u dvoranskim sportovima. Selekcija ne postoji u klasičnom smislu, nego više kao klasiifikacija predispozicija.

Jesu li i ovdje zastupljene podjele po dobним skupinama?

Naravno, u svakoj disciplini se vodi posebna briga o stupnju razvoja i o individualnim ograničenjima, kako bi se prilagodeni programom postigli predviđeni ciljevi... (3) privatni arhiv

Mala škola nogometu za predškolce započinje učenjem tehnike vođenja lopte, dodavanja i udarac na gol. Jedan od elementarnih zadataka je razvijanje odnosa pojedinca prema grupi, a ujedno se uče i osnovna pravila nogometne igre.

Za osnovnoškolce kao i za predškolce započinje osnovnim, ali se uči taktika i sva pravila nogometne igre. Ovaj projekt je namijenjen prvenstveno djeci koja ne treniraju nogomet u klubovima.

Rekli ste da su u programu obuhvaćena i djeca s posebnim

potrebama.

Nastojimo sve obuhvatiti ovim projektom, a rad s tom djecom odvija se u igraonici 'Dodir'.

U programu rada s djecom s posebnim potrebama zastupljena je skupina predškolske dobi od 3 do 7 godina. Opći cilj je integracija djece s većim teškoćama u razvoju u užu i širu okolinu, dok su specifični ciljevi: razvoj senzomotorike, komunikacijskih vještina i socijalizacija.

Marina Tomac-Rojević, sportska voditeljica Male sportske škole iz Koprivnice

Kakva je podrška grada Vašem radu?

U gradu postoji razumijevanje prema sportu i bez te podrške ne bismo opstali niti bismo uspjeli ići u nove projekte, usprkos našem entuzijazmu. Roditelji nam plaćaju mjesecnu članarinu u iznosu od 50 kn, a sve ostalo financira grad i Zajednica sportskih udruga.

Djeca su jako zainteresirana za školu i popunjeni su nam svi kapaciteti. Kroz naše aktivnosti godišnje prođe oko 1000 djece i to utječe na sliku grada, te postaje prepoznatljivo. ■

Rana obuka plivanja po Fredovoj metodi, tzv. 'Bebe ribe', a vrši se uz pomoć Fredovog koluta koji djeci omogućava veću sigurnost i optimalan plivači položaj

BISERI IZ FILMOTEKE

zakon o ukidanju ropstva na britanskim Karibima.

Bila je to teška i iscrpljuća borba Williama Wilberforcea (1759.-1833.) za ukidanje ropsstva u Britanskom Carstvu, bitka za dobro koja je trajala gotovo 27 godina. William je studirao na Cambridgeu s Williamom Pittom Mladim i ostao je njegov nepokolebljivi pristaša i prijatelj. Ušavši u Donji dom parlementa 1780., Wilberforce nije dugo čekao da progovori o strahotama trgovine robljem. Njegova evangelička kršćanska uvjerenja nagnala su ga na ovo zauzeto djelovanje i promicanje niza programa socijalne skrbi

U filmu se glavni protagonist susreće s velikim otporom britanskog društva svojega doba prema provođenju u praksi kršćanskog učenja da su svi ljudi jednaki i da nije čovječno postupati prema ljudima kao prema životnjama - a prisjetimo se, Engleska je u to doba još uvijek kršćanska zemlja. Kako je lako govoriti o filantropskim, humanističkim ili kršćanskim uvjerenjima, a kako teško to čovjek sprovodi u svoj život! Film ne daje odgovor na ovaj problem, koji je prisutan i u našoj domovini i crkvi, nego prikazuje kako dobro ipak pobjeđuje, no kroz dugotrajnu, upornu i strpljivu borbu. Realno su prikazane i Williamove unutarnje krize tijekom te borbe; u trenutcima kad se činilo da je sve izgubljeno, i da je sav naporan višegodišnji rad na ovom problemu uzalu-

Za dobro se vrijedi boriti i trpjeti!

Ivana
Cvetković

Kad se govorio o velikim ljudima, uglavnom su to ljudi poput Napoleona. Nasilnici. Rijetko se spominju nositelji mira. No predočite si na kakav će doček naići kad se vrati kući iz svojih bitaka. Napoleon će moćno uletjeti u paradu. Čovjek koji je zajašio vrhunac zemaljske ambicije, no u snovima će ga progoniti okrutnosti rata. Što se tiče Williama Wilberforcea, on će se vratiti svojoj obitelji, položiti glavu na jastuk znajući da nema više trgovine robovima.“ – riječi su koje je izrekao lord Charles Fox u svom govoru nekoliko trenutaka nakon što je u engleskom parlamentu 1807. izglasao

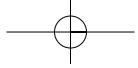
u zajednici, pa ga povijest pamti kao filantropa.

Film je snimljen prema istinitim događajima i vjerodostojno prikazuje okolnosti vremena u kojem je živio glavni protagonist. Režiser ovog povjesnobiografskog filma je Michael Apted, kojeg je snimio po scenariju Stevena Knighta, a traje 111 minuta.

Iako se već duže može nabaviti kod nas (snimljen je 2006. u SAD), film je manje popularan nego filmovi s akcijskom, strahotnom ili fantastičnom tematikom: i opet se potvrdila činjenica da se filmovi s pozitivnom porukom teško probijaju među gledateljstvom, kao i inače dobro samo.

dan, William se usprkos sumnjičama u samoga sebe, ne predaje u borbi za dobro, a čak dobiva i pomagača... U filmu je prikazana činjenica života koju svaki vjernik poznaje - da je za sve što je dobro potrebno trpjeti i da se svako dobro mora platiti žrtvom.

Film prati poznata himnička crkvena pjesma „Milost“, pa ovaj film predstavlja pravo osvježenje svima onima koji su se umorili u borbi za dobro. Dokazuje da je boraca za dobro bilo oduvijek, a tako ne treba ni u ovo vrijeme posustajati. Danas su neki drugi problemi, no ustrajni i hrabri borci za dobro uvijek su potrebeni! Dobro na kraju uvijek pobjeđuje i donosi stvarni napredak.

EUROPSKE INTEGRACIJE

Put Hrvatske i njenih građana u Europsku uniju obilježen je mnogim kontroverznim pitanjima, a odgovori na njih oblikuju individualne stavove prema uniji. Argumentima, poluistinama, ali i neistinama podgrijavaju se kako utemeljeni tako i iracionalni strahovi prema ovom u povijesti neviđenom civilizacijskom pothvatu; toliki broj država, na visokom stupnju tehnološkog razvoja, prethodno u ratovima koji su rezultirali milijunima grobova, sve se više ujedinjuju. Relativno mala država, s nejakom ekonomijom, okružena članicama unije i povjesno usmjerena ka srednjeeuropskom krugu, Hrvatska je već izabrala svoj put – želimo biti punopravnom članicom.

Tisuće su stranica napisane o Europskoj uniji, a nama „malim“ građanima katkada se teško u svemu tome snaći, osobito stoga što je teško razlučiti stvarne činjenice od osobnih stavova pažljivo umotanih u birane podatke, s ciljem uvjeriti pojedinca kako je unija „loša“ ili „dobra“. Nemoguće je ogromni organizam poput Europske unije svesti na jedinstveni nazivnik i reći „EU je pozitivna/negativna stvar“, i svako

pojednostavljinjanje i gorljivo zastupanje samo jednog stava ne može donijeti nikakve koristi.

Stoga je potrebno sagledati što je šire mogući horizont, i prosuditi je li za našu državu, gospodarstvo i društvo u cijelini poželjno biti članicom ili nije; pri tome ne zatvarajući

od razloga raspada SFRJ – Slovenija i Hrvatska smatrali su kako više uplaćuju u proračun nego što iz njega dobivaju, a i danas je objekt prijepora u primjerice Italiji, gdje razvijeni sjever preko proračuna financira manje razvijeni jug. Proračun EU prije svega je usmjeren ka financiranju potreba građana unije: npr. izgradnji cestovne i željezničke infrastrukture, potporama poljoprivrednicima, financiranju istraživačkih i razvojnih projekata, i slično.

Ovdje će se pokušati iznijeti neke činjenice o financiranju Europske unije, kako bi čitatelj imao nešto bolji uvid o tome kako novac ondje kola. Jednako

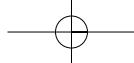
Financiranje Europske unije

oci pred negativnim pojavama kojih uvjek i svugdje ima, ali niti dopuštati vladavinu pesimizma i raspirivanje beznađa, inercije i pasivnosti.

Europska je unija asocijacija 27 nezavisnih država članica. Kako bi funkcionalala i provodila u djelu sve ono što je deklarirano ugovorima između članica (od Rimskog 1957. do Lisabonskog 2007.) potrebna su joj finansijska sredstva. Svaki proračun (kao što mu i ime kaže) kalkulira i procjenjuje priljeve i odljeve novca za neko buduće razdoblje (najčešće jednu godinu), pa tako i proračun unije. Budžet EU nije mehanizam redistribucije, odnosno zajedničko „skladište“ gdje svi donose i u kojemu svi drže novac, i odakle se potom (nakon odluke nadležnih tijela) sredstva pre-raspodjeljuju sukladno potrebljama i procjenama. Upravo je mehanizam redistribucije bio jedan

kao i u Hrvatskoj na razini države, odnosno na razinama županija ili gradova: onaj tko raspoređuje proračun zapravo kreira politiku i način funkcioniranja u budućem razdoblju, stoga je odlučivanje o financiranju jedna od ključnih točaka svakog sustava, od kućanstva do države. Kao što u obitelji nipošto nije nevažno tko i koliko zarađuje, te tko i kako odlučuje što će se i koliko će se kupovati, tko će od članova obitelji dobivati koliko novaca za osobne potrebe, tako su iste ove pojave vrlo bitne i na razini sustava kao što je Europska unija. Stoga će se u tekstovima koji slijede ponešto detaljnije opisati tko i kako financira uniju, na što se novac troši, tko odlučuje o proračunu, upravljanje proračunom, tko odgovara za izvršenje, finansijski okvir 2007-2013, itd.

**Domagoj
Sajter**

UKRATKO

Politički pokret za jedinstvo

Politički pokret za jedinstvo (PPJ) je svjetska otvorena mreža aktivnih građana, političara izabralih na raznim institucijskim razinama ili aktivnih u raznim strankama i političkim pokretima, javnih funkcionara, mladih koji se zanimaju za velika svjetska pitanja i za život svoga grada te znanstvenika političkih znanosti, koji vjeruju u buduće jedinstvo svijeta i za to rade, nastojeći mu pridonijeti politički dosljedno i kompetentno.

Nastao je u Napulju, u Italiji, 2. svibnja 1996., prigodom susreta Chiare Lubich sa skupinom političara na različitim funkcijama i različitim političkim kultura, te uskoro postao poznat u svijetu. Vuče korijene iz povijesti, duhovnosti i misli karizme jedinstva Chiare Lubich. U razaranjima Drugoga svjetskog rata, ona je sa svojim prvim prijateljcama u evanđelju otkrila poziv na sveopće bratstvo: "Otkrile smo da smo braća i sestre svakog čovjeka, jer smo djeca Boga koji se nama objavio kao Otac sviju". U Trentu se zalažu za rješavanje socijalnog problema grada, sve dotle da nastaje zajednica u kojoj se sve međusobno dijeli.

Političke ličnosti, među kojima Iginu Giordani, već tada primjećuju da to djelovanje ima velike veze s obnovom politike.

Bratstvo kao politička kategorija – lako je naše vrijeme prožeto valovima nasilja među skupinama i narodima; naciona-

lizmima koji se raspiruju; rasućim pojavama siromaštva, migracijama, nepravdama; ratovima i terorizmom... mnoga pozitivna vredna potvrđuju da težnja svijeta za jedinstvom nikad nije bila tako živa i djelotvorna. Ono nije utopija, naprotiv.

Danas je priznato postojanje opće društvene povezanosti, a temeljni je zadatak politike preuzeti brigu o tome, jer to je najveće dobro svakog pojedinca i čitavog čovječanstva.

Tijekom povijesti u žarište su postavljeni važni kriteriji, kao što su dostojanstvo osobe, sloboda, pravičnost, supsidijarnost... i postali su bitna pravna načela. Ubrzavanjem povijesti danas ta načela moraju naći dimenziju primjerenu izazovu.

Kako dati politički oblik općoj društvenoj povezanosti?

Politički pokret za jedinstvo radi upravo na tome da sveopće bratstvo učini temeljnom političkom kategorijom, da ga prevede u činjenice, u prava, u dužnosti, da njime prožme političko sudjelovanje, te u tom svjetlu promatra institucionalno i međunarodno ustrojstvo.

Cilj Političkog pokreta za jedinstvo je ujedinjeni svijet. Više nego cilj, to je put prema civilizaciji jedinstva, koja nije plod samo političkog djelovanja nego novih uzajamnih odnosa.

Koja je uloga politike u tome?

Treba je shvatiti kao uzvišenu i jaku, ali u služenju društvu s njezinim izrazima, od obitelji do udruga, do najrazličitijih svjetskih organizacija, prihvatajući

sve što iz toga proizlazi i u smislu strukture. Kad bi se svakoj ljudskoj aktivnosti (ekonomiji, umjetnosti, komunikacijama, pravu, znanosti, duhovnosti, itd) dala jedna boja, politika ne bi imala boje, bila bi podloga koja ističe i povezuje sve druge boje. Politika postavlja uvjete da bi društvo moglo do kraja ostvariti svoj plan.

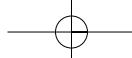
Cilj je mnogo veći od međunarodnog društva koje sebi postavlja dobra pravila: to je čovječanstvo koje se doživjava kao globalna obitelj, gdje su odnosi među osobama i skupinama uzajamni dar te stoga kadri ostvariti jedinstvo u bogatstvu različitosti naroda, vjera i kultura.

Politička ljubav – U PPJ se ne upisuje: prianja se kroz stil rada, opredjeljujući se za politiku dijalogom, štoviše umijećem ljubavi.

To je zahtjevna ljubav, sposobna umrijeti za svoj narod i ljubiti domovinu drugoga kao svoju; sposobna stvarati prostor gdje će se politički i društveni izrazi prepoznati, izraziti i surađivati.

To je politička ljubav koja postaje odnos među građanima, među strankama, među institucijama, među državama; postaje prostor u kojem je onaj tko nema glasa aktivni i prioritetni subjekt na svim razinama.

Ljubav proširena na sve, sve dotle da shvaća neprijatelja; politička ljubav koja stvara nove strukture u kojima vlada sloboda, mir, puno sudjelovanje zajednice, sve do svjetskog zajedništva dobara.

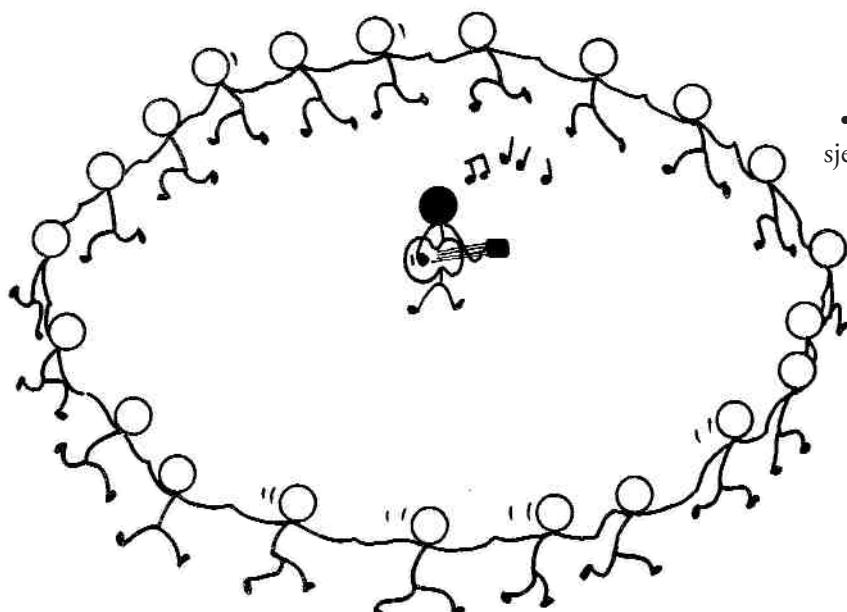
DRUŠTVENE IGRE

Opis:

- Igrači se postave u krug; ako ih je mnogo, u dvostruki krug.
- Vođa igre s gitarom stane u sredinu kruga i počne svirati neku melodiju. Igrači se uhvate za ruke i počnu se kretati pjevajući i poskakujući u ritmu glazbe.
- Nakon nekog vremena vođa igre se iznenada zaustavi i uzvikne jedan broj: "Po dva!" ili "Po tri!" ... sve do pet (ili zviždi 2, 3, 4 ili 5 puta i pokazuje brojeve prstima ruku).
- Igrači nastoje formirati grupe s toliko članova, hvatajući se za ruke i postavljajući se u manje krugove.

Po dva, po tri!

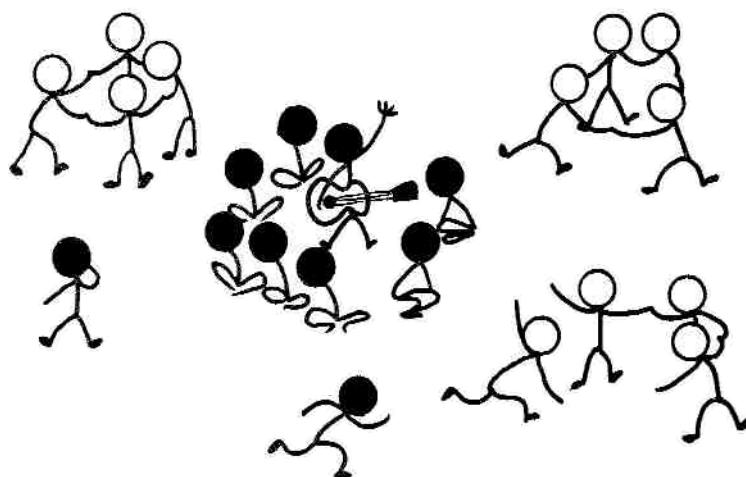

- Tko ostane izvan krugova, ispada iz igre i sjedne na tlo. Svi ostali igrači ponovno se postave u veliki krug i igra se nastavlja.

- Pobjeđuju posljednjih dvoje koji su ostali.

Pozor:

Igračima je zabranjeno držati se za ruke s istima s kojima su se držali u velikom krugu.

Igrači:

15-120

Potrebno je:

ništa

Igra:

prikladna je za upoznavanje
ili da se 'probije led'

